

Kreuger-legendá

A háboru utáni gazdasági világcáosz nagy és diadalmas stratégiája volt az az egyszerű svéd mérnök, aki mammut-koncernek sorát, államok jólétét tartotta mindaddig kezében, míg az események keresztül nem tiportak rajta is. Ivar Kreuger ekkor revolverrel tett pontot a legújabb kor egyik legérdekesebb karrierjének végére és fittyet hányva a világtőzsdék pánikjának, a fejefetejére álló nemzetközi piacnak, kiadta a szenvtelen diszpozíciót a saját élete számára is.

A politika ígézetébe kábult világ csak most kezd ráébredni a történetek jelentőségére. Hindenburg, Hitler, Tardieu, Briand, Sanghar és Japán bódító puccsa után egy jeges korty, ami magához téríti a saját romlása felett rumbázó társadalmakat. Bernben, Berlinben, Párisban, Londonban, Amszterdamban, Budapesten, Bucurestiben, Chicagóban és New-Yorkban éppúgy felügyelnek erre az egyéni tragédiára, mint Stockholmban a riadt minisztertanács. Ez a hideg tájakon fogant masszív svéd tölgy messzi kiemelkedik a leűnt konjunkturák főfiguráinak, a Castiglioni-knak, Boseleknek árnyai közül. Helye ott van a nagy vagyonszerző zsenik, a Rothschildok, Rockefellerok, a Morganok, Fordok között, de azoknak nyugodt létfeltételei nélkül. Ivar Kreuger, az egyszerű svéd mérnök egyénisége talán a Stinnesével rokon, aki ugyancsak a saját erejére, saját iniciatívájára támaszkodott grandiózus méretű tranzakcióinak nyelvében. És akkor sem állottak láta mögött a mammut-bankok tőke-bázisai, amidőn az ipari vállalkozások koncernjeit építette fel egymás után. Valaki, aki a tehetségével teremtetten elő a pénzt, hogy pénze segélyével szerezzék meg a tehetség nimbuszát.

A válságban vergődő országokba úgy vonult be Ivar Kreuger, mint a modern tőke Napoleonja. A dollárban, svájci frankban kínált milliók előtt sorra kapituláltak a középeurópai kormányok. Tizenhat ország gyufamonopoliuma, mások fája, vasércé, cellulozéja emelte diktatori székre Európa piacai fölé. S a hideg szemű, hüvösmodoru svéd mérnök nem széduült meg az arany és az érdekek e kábitó kavardásában. Vagyona és azok a hatalmas tőkekomplexumok, amelyekkel dolgozott, a hitelnek és a pénz feletti uralomnak olyan szférájába emelték, hogy el kellett vesztítenie végül is kapcsolatait az élet reális érintkezőpontjaival. Tulmérézte önmagát, amint tulmérézte vagyonát és hitelét is Ivar Kreuger, aki a felismerés végzetesen megnyíló örvényeinek látományai elől az öngyilkosságba menekült. S egy napra rá követte példáját a Földtöke másik részén a virágzó amerikai Kodak-koncern alkotója, a 77 éves George Eastman is, akinek idegrendszerét a mai kor gazdasági földrengéseinek félelmetes pszichózisa zuzta össze.

A Kreuger-legendá tehát megszületett. Vasbeton-épületek gigászi vázai között, verejtékes lázban forrongó tőzsepaloták sűrű levegőjében kelt életre Ilja Ehrenburg regényének magasranőtt hőse, Kreuger. Magányosan, utódtalanul semmisült meg élete, hogy a kivételes zseni összeomlása pillanatában alapjaiban inogjon meg grandiózus műve. És váljék újra azzá, amiből épült: hajszává, harccá és verejtékké.

A Stinnesek, a Kreugerek vége mindig egy és ugyanaz. Azoknak sorsa, akik sokkal több pénzzel dolgoznak, mint amennyi fölött rendelkeznek, mindig az elkerülhetetlen bukás. És velük pusztul életük alkotása is. Kivételes nagyságu gazdasági építményeket csak kivételes energiák tarthatnak össze s ha ez az energia megrokkant, összeroskad minden körü-

Berlin megszállását készítették elő a német nemzeti-szociálisták

Az elnökválasztást követő éjszakán került volna végrehajtásra a puccs-terv — A rohamcsapatok gyűrűalakban vették volna körül a német fővárost — Elő volt készítve a középületek megszállása

Merényletet készítettek elő Brüning birodalmi kancellár ellen

Berlinből jelentik: A berlini rendőrségnek már az elnökválasztás előtti napokon bizalmas értesítés nyomán tudomására jutott, hogy a nemzeti szociálisták az elnökválasztás napját követő éjszakára puccsot készítenek elő. A berlini rendőrség éppen ezért a választások tartamára rendkívül erős készültséget szervezett meg. Mint most kiderült a puccsot csak abban az esetben hajtották volna végre, ha Hitler kerül ki győztesként az elnökválasztásból. A terv szerint Hitlerék rohamcsapatát, amelyeket Berlinben mintegy 80—90 ezer főre becsülnék, kivonították volna Berlinből és a város körül, egy volt vezérkari tiszt 1926-ban elkészült terve szerint láncot alkottak volna. A sötétség beálltával ez a lánc megindult volna Berlin ellen és a rohamcsapatok előre elkészített terv szerint megszállták volna a középületeket. A nemzeti szociálisták puccs-tervét, amely a rendőrség széleskörű óvintézkedéseinek következtében megghiúsult, a Vossische Zeitung részletesen közölte.

Rendkívüli szenzációként hatott az a hír, hogy a nemzeti szociálisták intellektuel irányítója, Göbbels dr. tegnap a késő esti órákban felhívta a kancellári hivatalt telefonon. Az irodahelyiségben ebben az időben már alig tartózkodott valaki. Pinder államtitkár csupán véletlenül volt a hivatalban. Pinder államtitkár a legnagyobb meglepetéssel vette tudomásul, hogy a telefonnál Göbbels dr. beszél, aki rendkívül izgatott hangon azt közölte, hogy a nemzeti szociálisták táborától elszakadt szélsőséges elemek a nemzeti szociálisták vezetőségétől teljesen függetlenül, merényletet akarnak elkövetni Brüning kancellár ellen. Göbbels dr. egyben kérte Pinder államtitkárt, hogy fogantossítsa a legmesszebbmenő intézkedéseket a nemzeti szociálisták által sem kívánt tragikus

esemény elkerülésére. Pinder államtitkár Göbbels közlésének vétele után azonnal érintkezésbe lépett a rendőrigazgatósággal és tíz perc múlva már valóságos detektívbrigád szállta meg Brüning házát, amelyet különben is két nap óta állandóan detektívek őriztek.

A német sajtóban egyébként Hindenburg relativ győzelme örömmámort váltott ki. Az ünneplésből a nemzeti szociálista lapok természetesen nem veszik ki részüket. Mindössze a kommunisták előretörése zavarja az általános ünnepi hangulatot.

A római Lavoro Fascista igazolva látja Hitler és megállapítja, hogy kétségtelenül Hitler pártja a legerősebb Németországban, aminek következtében illetékeseknek le kell vonniuk a konzekvenciákat. A nemzetközi tőzsdéken egyébként általában kedvező hangulatot váltott ki Hindenburg relativ győzelme.

A husvéti Treuga Dei

A német kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy a husvéti időre Treuga Dei irjon elő. A politikai béke előreláthatólag csak a nagy hétre fog vonatkozni és a kormány ebből az alkalomból felhívja a politikusokat, valamint a lapokat, hogy Treuga Dei ideje alatt lehetőleg tartózkodjanak olyan fejtegetésektől, amelyek polémiára adhatnak okot. Érdekes megemlíteni, hogy politikai körökben már maga ez a terv sok vitára és kritikára adott alkalmat, mivel a tervben a második elnökválasztásra irányuló agitációnak bizonyos időre való megakadályozását látják. A kormány azonban — hír szerint — minden körülmények között kitart terve mellett és rövidesen közzé is teszi a politikai Treuga Dei-ről szóló rendeletet.

A konverziót kiterjesztik a papokra és a tanítókra is

Cuza a parlamenti tudósítók kitiltását követelte — Kavardás Bratianu György beszéde körül — A konverzióból kivették az orvosokat, ügyvédeket és másfoglalkozásukat, akiknek földbirtokuk van

ARGETOIANU: „Kreuger is összeomlott, ezen nem lehet segíteni“

Bucurestiből jelentik: A Kamara mai ülésén a jegyzőkönyv felolvasása után, Bratianu György szólalt fel. A gyorsírói jegyzetéből megállapította, hogy tegnap, amikor a Mirto-féle javaslatához bejelentette, hogy pártja nevében csatlakozik, Duca azt kiáltotta: „ne beszéljen olyan párt nevében, amelyet nem képvisel“. Erre nagy zaj tört ki, a kormánypárt képviselői és a liberálisok kölcsönösen sértő kifejezést váltak egymás fejéhez.

Bratianu György: Senkinek sem áll jogában kétségbevonni azt a pártot, amelyet a választópolgárság ismer el, legkevésbé pedig azoknak, akik bűncselekményekkel szereztek maguknak mandátumot.

A liberálisok nagy zajjal fogadták ezt a kijelentést.

Radulescu' nemzeti-parasztpárti Franasovicihoz: Önöknek nem áll jogukban önálló pártként szerepelni, mert önök Iorgának a függvényei.

Franasovici: Ha valaki a nemzeti-parasztpárt nevében szólal fel, akkor önök azt is szélhámosnak deklarálják. Kéri az elnököt, tiltsa meg Bratianu Györgynek, hogy a liberális párt nevében mondjon a jövőben beszédet.

A következő felszólaló Cuza. Tiltakozik az ellen, hogy egyes lapok, mint a Curentul és Universul is, teljesen elferditették a cukorkérdésben mondott beszédét. A lapok legtöbb-

je a cukorkartell szolgálatában áll. Kéri az elnököt, ha ez még egyszer előfordulna, úgy tiltsa ki a Kamarából az ilyen parlamenti tudósítókat.

Ezután megkezdí a Kamara a konverzió részletes vitáját. Az első szakaszhoz Trancu Iasi szóval fel és tiltakozik az ellen, hogy a szakasz szerint csak a mezőgazdaság produktív foglalkozás. Ezt a megkülönböztetést az alkotmány is tiltja és arra semmi szükség sincs. A városi lakosság épp úgy szenved, mint a falusi és ezért kéri a városi adósságok konvertálását is.

Cuza: Hogy a csödbe került zsidókat megmentsé! Hány keresztény van Targu-Frumosban, ahol ön nevelkedett?

Trancu Iasi: Én büszke vagyok rá, hogy ott nevelkedtem. Egyébként öntől tanultam a Iasi-i egyetemen! Majd visszatérve a tárgyra, kifejti, hogy a középszintű összekötő kapocs a város és falu lakossága között.

Cuza ismét közbeszó: Mondhatom, hogy ostoba tanítványom volt!

Trancu Iasi: Amilyen a tanár, olyan a tanítvány. Folytatja a törvényjavaslat kritikáját és kifejti, hogy a városi bankok, valamint főleg azok a kereskedők, akik különféle szerszámokat szállítottak a mezőgazdákra hiteibe, összeomlanak, ha nem kapják meg pénzüket.

Argetoianu: Kreuger is összeomlott. Ezen nem lehet segíteni.

Trancu Iasi indítványozza a városi végrehajtások felfüggesztését és a városi lakosság adósságainak konvertálását.

A konverzió megszavazott módosítása

A Kamara Argetoianu pénzügyminiszter kívánságára elveti Trancu-Iasi módosító javaslatát. Ezután elfogadták azt a módosítást, hogy a konverzió hatálya alól kivesszék az ügyvédek, orvosok és más foglalkozásukat, akiknek földbirtokuk is van, mert nem ez a földbirtok a fő és egzisztenciális kereseti forrásuk. Viszont kiterjesztik a konverziót a lelkészekre és tanítókra. A Kamara hozzájárul a módosításokhoz és megszavazta az első és második szakaszokat.

A szenátus ma nem tartott ülést.

Az Adeverul szerint nem felel meg a tényeknek, mintha Argetoianu ellene lenne a választási reformnak. Amennyiben Iorga — írja a lap — megmarad a parlamentben leszöggett álláspontja mellett, akkor minden valószínűség szerint rövidesen törvény lesz a javaslatból. Talán már a jövő héten a parlament elé kerül a törvényjavaslat. Az Adeverul szembe száll azzal az állítólagos érveléssel, mintha a javaslat megszavazása után a jelenlegi parla-

mentet fel kellene oszlatni. A lap megállapítja, hogy ezt nem követeli az alkotmány és szó sincs ilyen esetlegességről. Már a nemzeti-parasztpárt is azért kerülgette a választójog reformjának keresztülvételét, mert félt ettől a körülménytől, azonban ez a félelem alaptalan.

Pop Valér igazságügyminiszter ma királyi audiencián jelent meg. Ugyancsak ma fogadta Öfelsége Ghica külügyminisztert is, aki a külföldi jelentésekről referált a királynak. Ghica egyébként ma hosszabb megbeszélést folytatott a bucuresti-i svéd követtel, a Lupta szerint a Kreuger-öngyilkosság romániai hatásaival kapcsolatban. Az olasz követtel a dunai konföderáció tervéről folytatott megbeszéléseket a külügyminiszter.

A fővárosi lapok érdekes kommunikét közölnek. A kommuniké megemlékezik arról, hogy egy fővárosi esti lap hiradást közölt arról, mintha az igazságügyminiszter törvényjavaslatot készített volna a városi adósságok konverziójáról, még pedig a kereskedelmi és ipari érdekeltségek intervenciójára. A lap szerint az igazságügyminiszter addig is, amíg a javaslat törvényerőre emelkedett volna, utasítást adott a végrehajtások felfüggesztésére. A kommuniké szerint a legautentikusabb helyről nyert információk cáfolják a hírt.

Miniszteri engedély csak a színelőadás jellegű műsoroknál szükséges

Isac Emil főfelügyelő nyilatkozata

Kolozsvárról jelentik: Erdély minden részéből érkeznek jelentések, hogy a helyi hatóságok betiltanak, vagy nem engedélyeznek műsoros, sőt tudományos előadásokat, arra való hivatkozással, hogy nincs meg a szükséges engedély a kolozsvári szépművészeti felügyelőségtől. Egyáltalán sok kellemetlenséget okoznak a rendezőknek az ilyen betiltások, amelyeknek legnagyobb része nem más, mint az idevonatkozó rendelet félremagyarázása. Isac Emil szépművészeti főfelügyelő ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy

minisztériumi engedély, tehát a kolozsvári látta-mozás csak a színelőadás jellegű műsoroknál szükséges. Minden egyéb: koncert, felolvasás, tudományos előadás engedélyezése — tehát minden olyan műsor, amelyen nem szerepel színdarab — az illetékes rendőrhatalóságok hatáskörébe tartozik. Isac főfelügyelő különben jelentést tesz a kultuszminisztériumba és kéri fogja pontos utasítás kiadását, hogy elejét vegye a rendelet félremagyarázásából származó zavaroknak.

Elhalasztják az elítélt földművesek és kézművesek büntetésének kitöltését

A hat hónapnál kevesebb büntetés kitöltését március helyett októberben kell megkezdeniük — Rendelet az ország ügyészségeihez

Bucurestiből jelentik: Pop Valér igazságügyminiszter rendeletet küldött az ország ügyészségeihez, amelyben úgy intézkedik, hogy a hathónapnál kevesebbre büntetett föld-

művesek és kézművesek büntetésének kitöltését március tizenötödiktől október tizenötödikéig elhalasztotta. A rendelet végrehajtásával az ügyészséget bizta meg a miniszter.

Régi história

Irta: FORRAY I. SÁNDOR.

Az Urnak ezeröttszáznegyvenedik évét írták. Minekutána fölséges János király már vagy két éve megbékült vala Ferdinánddal, leg alább is írásban, amint azt a hétpeces pergament igazolja; végre csend és béke honolt széles e hazában. A török sem rezzelődött mostanában, így hát János király a mondott év tavaszán ős Buda várából nyugodtan utnak indulhatott második rezidenciájába. Gyulafehérvárra, hogy ott némi-nemü igyes-bajos dolgok fölött ítélkezék és egynemely izrgaga, saját bőrébe nem férő urat ráncba szedjen. Nagy kísérettel utját előbb Szegednek vette. Ő maga nagy bőrfődeles hintókocsin utazott, mert nem csak gyengélkedése miatt, hanem mióta vagy tizenkét éve a Ferdinánd partján állók a szegvári Kurca-parti kastély tornyából a lábát megnyilazták, holtáig sántított és azért nem bírta a hosszabb lovaglást. Szegedről a Maros mentén haladtak. Miután már Csanád várából is felcélhelődtek, rövid pihenőre Perjémesre értek, ahol a Harangod partján, a sánchalmon épült várkastélyban deleltek.

Perjémesen a Kund és Pata nembéli öreg vitéz, magister de Forró is a király kíséretéhez szegődött, de csak Orodig, hogy az ott lakozó bizonyos Mesterffy nevezetű nagytözsér régi barátját felkeresse. Fellak vára után vitézlő Zádor uram lakát is elhagyván, a Maros vizén átkelve, Orod várába szálltak.

Mesterffy uram régi jeles magisterek és

egyéb honoráciorok méltó sarjadéka vala. Öreg barátját, ki tözsér is vala, a vár közelében álló tágas, ősi udvarházában örömmel fogadá, holott is bőséges lakoma után sűrűn lirt gették magyarádi nektárral telt serlegeiket és erősen szapulták vala az átkos jött-ment bécsi királyt, kit az édes honhaza romlása okozójának tartottak, nem mulasztván el közben-közben a felséges és dicsőséges János királyt megvívatozni.

Mesterffy uram ökegyelme és felesége Kedvessy Terézia nemzetes asszony szépséges leányzóiról is nem kevés szó esvén, a tüzről pattant, pirospozsgás nyíló rózsabimbó, az elsőszülött Terka, apja szemefénye, édesanyja büszkesége, a Perjémesről jött vendégnek is feltűnt. De kellett is feltűnnie, mert a mosolygása is olyan volt, mint a tavaszi napsugár, az ember szinte felüdült a láttára és ezüstcsengő szava hallatára. Volna ám neki is egy deli fia, már vitézlett nyalka legény, ki most egy országos kancellária deákja — gondolá és szóla...

Ha csak a gyerek mást nem gondol...

Nem ártom magam a fiam dolgába, ámde mégis rekkommendálom neki, jönne ide-leány-nézőbe.

Az öreg Forró de genere Kund sok barát-ságos bucsuzkodás után nyergeltetett és indult vissza Perjémesre. De nem feledkezett meg az iménti kedves eszméjéről, mert amint újfent dolga lévén Orodon, magával vivé fiának ifjúkori kis képmását, hogy azt a nemzetes asszony-nak is bemutassa és a grátiáját megnyer-

je, mivelhogy az ő szava az ilyen dolgok latolgatásánál igen sulyosan esett a serpenyőbe. Ki is szigorú rendet tartott vala gyermekei fölött, igen rövidre fogva az gyeplő szárát.

Telt mult egy kis idő. De minék szaporítsuk a szót. Mire János király visszatért volna ős Buda várába, az ifju írődeák is megismerte a nevezett gyönyörű virágszálat. A további látogatások során az egymáshoz való jóhajlandóságuk gyors iramodásban meledgett és erősödött. Am egy bizonyos Dlobár nevezetű várbeli cseh vitéz is ugyancsak lábatlankodott a huszadik évében pompázó Terka kisasszony körül. A szülék sem nézték jó szemmel az idegen nemzetbeli sündörgését. De ha nézték volna is, annál inkább vala a szerelmes írődeák minden vágya a cifra köntösében bizakodó talpas hadfi spongya szívét lehűteni, amit csak vitézi tornán bajvivással akart elérni... És minekutána a jött-ment csehet könnyűszerrel legyőzte, az visszavitte irháját és sátorfáját Jodok és Holubár hazájába.

Az ifju Forró, ki minél többször látta imáron mátkáját, annál nehezebben vált meg tőle, míg végre egész életükre egymáséi lettek és magával vivé őt híros Mező-Szöged városába.

Igy olvassuk ezt a régi, de való igaz históriát egy megfakult írásban, mely egy vaspántos ládából komoly okmányok közül került ujra napvilágra.

Kelt Budapesten 1932. évi bőitmás havában.

Homály fedi Kreuger Ivar öngyilkosságának okát

Általános a vélemény, hogy az öngyilkosság a trösztök összeomlását vonja maga után — A német gyufagyári részvénytársaság tizennégy millió márka osztalékot fizet — Bizonytalan a helyzet a monopolszerződések körül

Svédországba szállítják Kreuger Ivar holttestét

Párisból jelentik: Kreuger Ivar öngyilkossága, amint előre lehetett látni, erősen megmozgatta a nagy világtőzsdéket. Még mindig nem lehet tisztán látni, hogy mi rejlik az öngyilkosság mögött, de mint ilyen esetben mindig, a legrosszabbtól tartanak. Általános a vélemény, hogy a nagy trösztvezér öngyilkossága a vele kapcsolatos trösztök összeomlását vonhatja maga után.

Stockholmi lapok szerint a svéd nemzeti bank vezetősége közölte a sajtó tudósítóival, hogy a svéd bankok kellőképpen biztosítva vannak és így Kreuger öngyilkossága előreláthatólag nem fog különös megrázkódtatást okozni a svéd pénzpiacon. Bankzárlatra sem fog kerülni a sor Svédországban. Egyik nagy svéd lap szerint Kreuger tavaly visszakarta Franciaországtól azt a 2 milliárd frankot, melyet a francia infláció idején a frankvaluta alátámasztására adott kölcsön a gyufamonopólium ellenében. Németországban körülbelül egymilliárdot helyezett el Kreuger, amiből 525 millió megfizetése az idén esedékes. Nem valószínű azonban, hogy a német államkincstár ennek a kötelezettségnek eleget tudjon tenni s így arra kell számítani, hogy halasztást fog kérni.

A Kreugerrel összeköttetésben levő német vállalatok szintén megtesznek mindent, hogy az öngyilkosság által okozott következményekkel szemben védekezzenek. A német gyufagyári részvénytársaság közli, hogy a németországi gyufatermelés nagy része továbbra is az ő kezükben van, üzletmenetük ebben az évben jó volt és 14 millió márka nyereséget fognak osztalékképpen kifizetni.

A Kreuger-érdekeltséghez tartozó német Jelzálogbank és a német Union Bank szintén azt jelenti, hogy mérlege kedvező és tetemes osztalékot készül részvényeseinek kifizetnie.

Főimerrül a kérdés, hogy milyen következményekkel járhat a Kreuger-koncern összeomlása azokra az államokra nézve, amelyekkel a koncernnek monopolisztikus szerződése van. Ezek a szerződések ugyanis még több évre lekötik az illető államokat, amivel szemben viszont Kreuger nagyobb kölcsönöket folyósított. A tröszt, mely az idejéig fizetendő esedékes összeget már folyósította a kérdéses államok részére, az előbbi kölcsön és az 1932-re kifizetett tartozás miatt, jelenleg mint hitelező szerepel a kérdéses államokkal szemben. Kérdés azonban, hogy a jövő évben mi lesz, mert

A vádtanács

szabadlábba helyezte Bodea Ionel dr. kórházi főorvost

A döntés után elhagyta az ügyészséget.

Kolozsvárról jelentik: A katonaszabadtással vádolt dr. Bodea Ionel aradi kórházi főorvos ügyében ma szenzációs fordulat állott be. A vizsgálati fogság ugyanis tegnap járt le s ezért az ügy ismét a vádtanács elé került. Coliescu ügyész Bodea dr. további fogvatartását kérte, a vádtanács azonban a szabadlábba helyezését mellett foglalt állást és a határozati indokolásában kimondja, hogy Bodea dr. nem követett el büntetendő cselekményt és a katonaszabadtás bűnösei a katonai hatóságoknál keresendők. A vádtanács döntése után dr. Bodea Ionel elhagyta a kolozsvári ügyészség fogházát. Kolozsvári munkatársunknak alkalma volt beszélgetést folytatni a kiszabadult aradi főorvossal, aki elmondta, hogy kegyetlen hajszának esett áldozatul. Meg van arról győződve, hogy aradi ismerősei egy pillanattal sem kételkedtek ártatlanságában.

az esetleg összeomló koncern már nem tudná fizetni a jövő évben esedékes összeget? Nem kerül-e akkor valamilyen kiegyenlítésre a sgr a Kreuger által adott kölcsön és az általa elnyert monopóliumért fizetendő összeg között. Ez esetleg kellemetlen következményekkel járna az illető államokra, melyek a Kreuger-kölcsönt különben nem volnának kénytelenek ilyen gyorsan visszafizetni.

Párisi jelentések szerint az öngyilkos Kreuger nem boncolják fel, hanem holttestét Svédországba szállítják, ahol a családi sírboltban helyezik el.

Amit Ön még nem látott de vár,

az a

Dirigible

Amit Ön vár és látni fog rövidesen,

az a

Dirigible

Amit Ön feltétlenül meg fog nézni,

az a

Dirigible

Amit Ön soha el nem fog feledni,

az a

Dirigible

mert a filmgyártás eddigi egyik legnagyobb diadala, leghatalmasabb, legbámulatosabb alkotása a

Dirigible

Jön! **SELECT-mozgó**

Borzalmas testvérgyilkosság az örökség miatt

Fejszével reátámadó bátyját revolverrel hasba lölte — A halott testvérenek egy doronggal szétverte a fejét — A csendőrség letartóztatta a gyilkost, aki valószínűleg statáriális bíróság elé kerül

Szegedről jelentik: Kegyetlen testvérgyilkosság történt ma este a Szeged és Domaszék közötti tanyán. Ezen a tanyán lakik már hosszú évek óta Fürtön Istvánné János nevű nővel, aki a gazdaságot vezette. Fürtön István nének István nevű másik fia, aki Szegeden lakott, mivel ott van alkalmazásban, ma délután megjelent édesanyja tanyáján és heves szavakkal követelte, hogy édesanyja irassa rá a vagyontörzsrészt. Fürtönné mintegy másfél évvel ezelőtt már kiadta a fiának járó vagyonszert, a fiu azonban eldorbézolta a vagyont és most egyetlen fillér nélkül állott. Az anya éppen ezért kijelentette fiának, hogy a neki járó részt egy ízben már megkapta, tehát semmi követelése nincsen.

Fürtön István távozásban egy fejszét vett észre az eresz alatt, ezt dühében felkapta és újra berontott a lakásba, ahol öccsére és anyjára támadt vele. A fiatalabbik Fürtön ekkor

Csak ha már késő

ismerik fel sokan a rendezeres száj- és fogpolás fontosságát. Ne várjon addig, óvja meg fogainak egészségét a frissítő hatású és kellemes aromájú

PEBECO

FOGPAZSTA

mindennapi használata által.

PEBECO tiszta, frissen illatozó lehelet és ragyogó fehérségű fogakat eredményez. Tiszta öntetűsban Lei 20- és 32-

MEIERSDORF & CO. R. R. T. BRASOV

Vulpe főügyész rágalalmazási pert indított Anastasiu Dimitrie volt felügyelő ellen

Anastasiu alaptalan vádjai miatt március 24-én kerül bíróság elé

A temesvári tábla utasítására letartóztatott Anastasiu Dimitrie volt szőlészeti felügyelő, — mint ismeretes — feljelentést tett Vulpe Constantin vezető-főügyész ellen az igazságügyminiszterhez. Ezekben a feljelentésekben különböző vádakkal illette a főügyészt, a lefolytatott vizsgálat azonban megállapította, hogy a vádak teljesen alaptalanok és azokat Anastasiu semmiféle konkrét adattal alátámasztani nem tudja. A vizsgálat lefolytatása után, a főügyész felhatalmazást kért a minisztériumtól, hogy bűnvádi feljelentést tehessen Anastasiu Dimitrie ellen. A minisztérium a szükséges felhatalmazást megadta, amelynek alapján Vulpe Constantin főügyész rágalalmazás és becsületsértés címén kérte a bűnvádi eljárás megindítását az időközben letartóztatásba helyezett felügyelő ellen.

A főügyész feljelentése alapján megindult a bűnügyi eljárás, kihallgatták az ügyben szereplő feleket és az aradi törvényszék március 24-ikére tűzte ki ebben az érdekes ügyben a főtárgyalást.

Borzalmas testvérgyilkosság az örökség miatt

Fejszével reátámadó bátyját revolverrel hasba lölte — A halott testvérenek egy doronggal szétverte a fejét — A csendőrség letartóztatta a gyilkost, aki valószínűleg statáriális bíróság elé kerül

hirtelen előkapta revolverét és hasbalötte bátyját. A szerencsétlen ember nagynehezen kivánszorgott a szobából és egészen a kapuig húzta magát. Itt elvesztette eszméletét és pár pillanat múlva kiszenvedett. Fürtön János, aki még nem tudta, hogy bátyja meghalt, egy hatalmas doronggal utána sietett és úgy vágta fejbe, hogy a már halott testvér koponyája szétrepedt és agyveleje szétloccsant.

A gyilkos testvért a rendőrség azonnal letartóztatta, aki kihallgatása során mindent bevallott. A szegedi ügyészség holnap dönt afelől, hogy a gyilkos statáriális bíróság elé kerüljön-e, vagy pedig rendes bíróság ítélkezzék felette.

Adakozzunk a munkanélkülieknek!

Vámbéry Ármín születésének századik évfordulója 1832—1932

Az uttörő genie, akinek neve ismerette lett mindenütt a tudományos világ előtt s akinek teljesítménye éppen olyan nagy, mint aminő Körösi Csoma Sándoré, ki dicsőséget szerzett a magyar névnek s mint orientalista maradandó művet alkotott. Néhány nap múlva az egész művelt világ ünnepli születésének 100-ik évfordulóját.

Vámbéry Ármín ezelőtt 100 esztendővel március 19-én született a pozsonymegyei Szentgyörgyön. Alig volt 2 éves, atyját elvitte a dühöngő kolera. Anyja minden segítség nélkül maradt. Éjjelt nappallá téve tartotta el magát és két gyermekét. Később újra férjhez ment és átköltözött a csallóközi Dunaszerdahelyre. Itt élte le Vámbéry egész szomorú gyermekkorát. Sokszor alig volt betevő falatjuk. Hozzá még egyik lábára béna lett. De fényes szellemi tehetséget árult el, különösen a könyv nélküli tanulásban. Már gyermekkorában tudott németül, magyarul és tótul és már az elemi iskolában megtanult héberül. Multak az évek és elérkezett az ortodox zsidóságnál a nagykorúságot jelentő 13-ik életév. Pályát kellett választani.

Amikor tehát 13 éves korában, kezében kis batyuval, anyja kíséretében gyalog Pozsony-szentgyörgyre ment, hogy az ottani piarista gimnáziumba iratkozzék be, sorsa teljesen bizonytalan volt.

Azután kitört a szabadságharc. Az iskolák bezárultak. Vámbéry öt osztály elvégzése után soha többé nem tért vissza az iskolába. Láta Pozsonyban a magyar hazafiak kivégzését, az orosz bevonulást és végigélte a nemzet gyásznapiját. Ezek egész életének elhatározó irányt adtak.

A szabadságharc után Vámbérynek kenyérkereset után kellett nézni. Az irodalom és a tudomány, vele a forgalom és az ipar csak éppen hogy megindult a tömegek meghódítására. Ekkor Vámbéry mint házitánító igen jól értékesíthette tudását. 1850-től 1857-ig Magyarország sok pontján volt házitánító s közben megtanulta az olasz és az angol nyelveket és hozzálátott a török, a perzsa és az arab nyelvek tanulásához is.

A tömegtelen sok nyelv tanulásával semmire se ment. Azt hitte, hogy az osztrák diplomácia tárt karokkal várja. Tévedett. Nem volt nemes, szóba se álltak vele Bécsben.

Visszatérve Budapestre, fölmerült benne a gondolat, hogy Keletre megy és megkeresi a magyarok őshazáját. Ehez a vállalkozáshoz azonban pénz kellene. De az nem volt.

Segít a véletlen. Megismeri Ballagi Mór, a híres nyelvtudós és bajánlja Kemény Zsigmondhoz, a híres regényíróhoz. Kemény ajánlatára az ifjú pártfogója lesz báró Eötvös József és általa a Magyar Tudományos Akadémia. Így 1857-ben a fiatal magyar nyelvtudós keleti kutatóútra indul.

Valóban 1857 márciusában Vámbéry Ármín Konstantinápolyba érkezik. Itt Konstantinápolyban tökéletesen megtanul törökül, megismerkedik a legmagasabb körökkel.

1861-ben a Tudományos Akadémia levelező-tagjává választotta. 1863-ban pedig az Akadémia 1000 forintnyi segítségével zsebében elindul Konstantinápolyból Trapezunton, Tebrizen át Teheránba. Innen 1863 márciusában, szegény dervis öltözékben egy zarándokcsapattal nekivág Khiva Bokhara és Szamarkandon át vezető híres keleti útjának. Előtte ott még európai ember nem járt.

Nagy vállalkozás volt ez. Ha Konstantinápolyban marad, előkelő ur lehetett volna. Mindent otthagytott, hogy tudományos tervét megvalósítsa. Ha felfedezik, vallási gyűlöletből, vagy mert kémnek tartják, halál vár rá. A nyolc hónapig tartó uton, szomjúság, a Karakum homokviharjai, a keleti primitívség és piszok ezer veszélye leselkedett rá.

1864-ben már Londonban van. Utazásának híre egész Európában futótűzként terjedt el és a legnagyobb bámulatot keltette.

Azután visszajött Budapestre. Haláláig a keleti nyelvek tanára volt a budapesti tudományegyetemen.

Harmincezer lej szubvenció-előleget kapott Janovics dr. magyar szintársulata Aradvárosától

Százezer lejt osztott szét a szubvenció-kérések felett döntő hivatalos vegyes-bizottság — A kolozsvári román operaegyüttes számára ötvenezer lejt szavazott meg a vegyes-bizottság

Aradváros főpénztárosa, Halmos János a tegnapi nap folyamán 100.000 lejt vett fel az aradi pénzügyigazgatóságon abból a 180.000 lejes kiutalásból, amelyet a pénzügyminiszterium az aradi látványossági adók egybegyűlt összegéből Aradváros számára visszautalt.

A 100.000 lejes kiutalás kapcsán délután összeült az a vegyesbizottság, amelynek feladatai közé tartozik, hogy a várostól szubvenciót kért szintársulatok kérvényei felett érdemben határozzon. A bizottság tagjai: Caba Gyula pénzügyigazgató, Moldovan József volt kerületi főtanfelügyelő, Crisan Ascaniu interimár-bizottsági tag, a Moise Nicoara fiuliceum igazgatója és az aradi törvényszék képviselője tüzetes tanulmányozás alá vették a beérkezett szintársulatok kérvények motivumát, majd elvileg elhatározták, hogy a rendelkezésre álló 100.000 lejes összegből előleges összegeket fo-

lyósítanak a városi interimár-bizottság által megszavazott szubvenciókra. Így a bizottság döntése szerint 50.000 lejt utaltak ki a kolozsvári román operatársulat igazgatóságának, a mely 100.000 lejt kért Aradvárosától és 30.000 lejt szavaztak meg dr. Janovics Jenő magyar szintársulatnak, az aradi állandó magyar szintársulat számára. A fennmaradó 20.000 lejes összeget a bucuresti-i staggione román szintársulatok között osztották szét.

Aradváros magyar közönsége várakozásteljesen néz a további szubvenció-kifizetések módoszatai elé, mert azt semmi esetre sem tartja méltányosnak Aradnak egy polgára sem, hogy a kolozsvári állami szintársulat több szubvenciót élvezzen Aradvárosától, mint az aradi állandó magyar szintársulat, amely a mai gazdasági viszonyok között indokolt módon rá van utalva minden bönira.

Bármely könyv KERPEL-nél! vagy kotta

Színház — Irodalom — Művészet

A Passio-játék szombaton kerül bemutatásra Aradon

A klasszikus francia verses mű szereposztása.

Rendkívül nagy érdeklődés előzi meg azt a nagyszabású Passio-játékot, amely az aradi katolikus plébániahivatal rendezésében szombaton este kerül bemutatásra a Városi Színházban. Arnould Greban klasszikus francia költő ötszáz esztendő előtt írta meg „A Passio valóságos Mysteriuma” című verses művét, amely modern átdolgozásban, Váradi Antal kitűnő fordításában kerül színre Aradon, ezuttal először. A Passio-játék rendezésének nehéz munkáját dr. Lakatos Ottó plébános vezeti, akinek művészi segítőitársai Steinitzer Zseni és Faludi Károly. A zenei rész betanítása és vezénylése Mütter Müller József karnagy, Simon Berta missziós nővér, Kaletzky Vilma zenetanárnő és Horváth Miklós minorita áldozópap képességeit veszi igénybe.

A próbák egész héten serényen folytatók a Városi Színház színpadán és a szereplők valamennyien annyira beleéltek magukat szerepükbe, hogy minden garancia meg van arra, hogy az előadás nivója tiszta művészetet reprezentál. A főszereplők nevei előnyösen ismeretek Arad társadalmi életében: Jézus: Nálhik József, Miasszonyunk: Anyos Blanka, Judás: Schmidt Ferenc, Pilátus: Baloghy László, Kalfás: Boros Károly, Jeroboam: Horváth Lajos, Sátán: Zirner József, Veronika: dr. Crásnic Jenőné, Ádám: Veres Lajos, Magdolna: Zirner Józsefné, Julia: Ruzsánszky Aranka, Szent Mihály: Ambrus Lilly, Irgalmasság: Körmel Kató, Perusina: Gásza Emilné, Igazság: Jarmoth Baba, Béke: Palágyi Médy, Bölcsesség: Schwiigel Malvin, Szent János: Návrády Ágoston és Urion: Veress Antal.

A bemutató előadást szombaton este fél kilenc órai kezdettel tartják meg az aradi Városi Színházban. Vasárnap délután fél 4 órakor az előadást megismétlik. Hétfőn és kedden este fél 9 órakor szintén előadásra kerül a Passio-játék. A helyi lakosok olyan alacsonyok, hogy mindenki megszerezheti magának még a mai nehéz anyagi viszonyok között is azt a művészi élvezetet, amelyet a Passio-játék nyújt.

* A budapesti színházak heti műsora. Vigszínház. Szerdán, csütörtökön, pénteken: Angliai Erzsébet. Szombaton: A méltóságos asszony trafikja (először). Vasárnap délután: Fizessen nagysád. Vasárnap este, hétfő: A méltóságos asszony trafikja. — Király Színház. Szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton, vasárnap este: A „Fehér ló”. Vasárnap délután: Hawaii rózsája. — Belvárosi Színház. Szerdán, csütörtökön, szombaton huszonötödikszőr). Vasárnap este: Valaki. Péntek, vasárnap délután: A torockói menyasszony. Vasárnap délelőtt: Egzotikus matiné. Hétfő: A torockói menyasszony (százhuszonötödikszőr). — Művész Színház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Tűzmadár. — Városi Színház. Szerda, csütörtök, péntek, szombat, vasárnap este: Völegényem a gazember. Vasárnap: Az iglói diákok. Fővárosi Operettszínház. Egész héten minden este és vasárnap délután: Régi Orfeum. — Andrássy-úti Színház. Egész héten minden este: Korsár Emmi, Vaszary Piroka, Dajbukát. Ex-hercegnő, stb. — Teréz körúti Színház. Egész héten minden este: Gisela Werbezirk vendéglátéka, stb. Bethlen-téri Színház. Kacagató műsor. — Royal Orfeum. Egész héten minden este: Kassner, stb. Steinhardt Színház. Egész héten minden este: Az elvarázsolt kastély. Éjjeli légyott. Bohózatok.

* A vidék husvétkor Budapestén. Husvétkor lesz Budapestén a Hungáriában az Országos Bridge Verseny döntője, amikor is a legjobb 33 vidéki bridge-csapatot 3 napig vendégül látja a „Színházi Élet”. A „Színházi Élet” e heti új száma részletesen közli a vidéki városok bridgeversenyeinek eredményeit és az összes nevezők névsorát. A „Színházi Élet” e heti száma egyébként a szokottnál is érdekesebb. Slágerei a következők: Biller, az amerikai primadonna, Zilahy Lajos a középkorban, Kedvenceink a kutyák, Beszámoló a Fővárosi Operettszínház újdonságáról, a „Régi Orfeum”-ról, Hunyady Sándor: A bonviván öltözőjében, továbbá Lengyel Menyhért, Szép Ernő, Porzolt Kálmán, Nagy Endre, stb. érdekes cikkei. Színdarabmelléklet, kottamelléklet, kézimunkamelléklet, önálló gyermeklap teszik teljessé a „Színházi Élet” új számát, amelynek ára 40 lej, előfizetése pedig ¼ évre 450 lej, ½ évre 900 lej.

* Mükedvelő előadás a Magyar Otthonban. A magyar ifjuság legutóbbi mükedvelő előadásának szép sikere arra készítette az ifjuság rendezőségét, hogy — a „Liszt Ferenc” zenekari egyesülettel karöltve — ismét minden tekintetben magas színvonalu mükedvelő előadást rendezzen. A műsor a legújabb és legötletesebb egyfelvonásosokat tartalmazza. Az engedély iránti kérelmet az illetékes minisztériumba már felterjesztették.

A legnagyobb divat: Abbaziában eltölteni a kellemes husvétli ünnepeket!!!

ABBAZIA vezető előkelő szálloda olcsó! HOTEL PALACE-BELLEVUE-REGINA

A husvétli ünnepekben is napi 40 órát adnak kitűnő előadást (közösen berendezett koncertok, déli fekrés, folyó vízzel ellátott tengerre néző balkonok szobáiban. — Appartamentok fürdőszobával. — Magyarul beszélő személyzet. — Kitűnő internacionális és magyar konyha. — Minden délután és este tánc. — Balak és zenekari. — Elsőrangú zenekar. — Sportlehetőségek. — Golfpálya. — Pénzügyi szolgáltatással szolgálunk és szobarendeléseket elfogadunk a szállók igazgatóságán. Vezérgazgató: KUNZ JENŐ.

A város egyelőre nem bocsájtja el a képesítő vizsgán megbukott tisztviselőket

A miniszterium március 15-ikét tűzte ki elbocsátási határidőnek — A város nem tudja pótolni a begyakorolt tisztviselőket

Megírta az Aradi Közlöny, hogy belügyminiszteri rendelet érkezett a megye és a város vezetőségeire, amely arra utasította az illetékes közigazgatási hatóságok fejeit, hogy mindazokat a tisztviselőket, akik a januári képesítési vizsgák feltételeinek nem tudtak megfelelni, március 15-ikétől kezdődőleg bocsássák el állásaikból. Aradváros vezetősége ma délután bizalmas ülés keretében foglalkoz-

zott a belügyminiszter rendeletével és oly értelemben határozta, hogy felirati úton még egyszer megkísérli jobb belátásra bírni az illetékes felsőbb fórumokat. A városnak tisztviselőre van szüksége és a gyakorlati teendőiben jártas tisztviselőket csupán újabb nehézségek árán lehetne pótolni. Addig is, míg az újabb felíratra a belügyminiszteri válasz megérkezik, Aradváros illetékes tisztviselői valamennyien helyükön maradnak.

Összecsapásra készülnek az orosz és japán csapatok

Orosz hadirepülők leszállásra kényszerítettek egy japán repülőt, aki átrepülte az orosz határt — Japán kezdi csapatait visszavonni Sanghaiból — Kína elfogadta a Népszövetség feltételeit a konfliktus elsímitására vonatkozólag — Felkelés tört ki a mandzsuri kormány ellen

Karbinból jelentik: Egy japán hadosztály a Szibéria és Mandzsuria határán fekvő Mandzsulia nevű városka felé indult. Ebben a határvárosban japánbarát kínai csapatok is táboroznak. Orosz forrásból származó hírek szerint Oroszország nem nézheti tétlenül, hogy a keletkínai vasútvonalnak egy ilyen fontos és a szibériai határon fekvő állomását japánok és kínaiak szállják meg. Állítólag Mandzsuliánál a közeljövőben összeütközésre kerül a sor a japán és az orosz csapatok között.

Pogranicskájánál, egy másik fontos határállomásnál, egy japán hadirepülőgép átrepülte az orosz határt. Az orosz hadirepülőgépek körülvették a japán repülőt és leszállásra kényszerítették.

Tokió jelentés szerint a japán hadügyminiszter hivatalos kommunikét adott ki, melynek értelmében a japán 24-ik dandár és még több hadosztály parancsot kapott, hogy hagyja el Sanghait és térjen vissza Japánba. Leszögezi a japán jelentés azt is, hogy a *sanghainemzetközi koncessziós területet már nem fenyegeti semmiféle veszély* és ezért a japán csapatok felét visszavonják.

Genfben a Népszövetség ülésén Jen kínai delegátus közölte a Népszövetséggel, hogy a *kínai kormány elfogadja a népszövetségi tanács határozatát* a japán-kínai konfliktus elsímitására irányuló tárgyalások alapjául. Hozzájárul Kína ahhoz is, hogy ebben az ügyben külön bizottságot küldjenek ki. Kína a tárgyalások megindítását csak azzal a feltétellel tartja keresztülvihetőnek, ha Japán a két kormány tárgyalásainak megkezdése előtt visszavonja csapatait. Egyben pedig kéri Kínát, hogy a Népszövetség tagállamai kötelezzék magukat,

hogy nem ismernek el semminemű olyan megállapodást, amely a népszövetségi paktum, vagy a Kellog-egyezmény figyelmen kívül hagyásával jött létre.

Ujabb mukdeni jelentések szerint a *Sungari folyó mentén felkelés tört ki a mandzsuri kormány ellen*. A felkelést a kormánycsapatok három óra alatt levertek. Az elfogottak közül tizenennyolc felkelőt azonnal *golyó általi halálra ítélték és mindannyiukat ki is végezték*.

Súlyos visszaéléseket fedeztek fel egy aradmegyei birtok kezelése körül

Állítólag éveken át nem történt elszámolás a különféle eladásról — Egyik aradi hatóság bevezette a vizsgálatot —

Az egyik aradi hatóság a legnagyobb titoktartás mellett rendkívül érdekes ügyben vezetett be a nyomozást és már a kihallgatásokat is megkezdtek a részletek teljes kiderítésére. Az ügy előzményei a következők:

Az agrár-törvény megszavazása után a földművelésügyi miniszterium elrendelte az egyik legnagyobb aradmegyei erdőbirtok kisajátítását. A kisajátításra az alap az volt, hogy a birtok tulajdonosai, akik ismert nevű magnásai voltak az egykori monarchiának, *nem voltak román állampolgárok és állandóan külföldön tartózkodtak*. Az agrár-törvény rendelkezései alapján a birtokot tehát kisajátították azon a jogcímen, hogy a tulajdonosok abszintisták. A kisajátítás megtörténte után a hatal-

Nagy Purim - estély

f. hó 19-én, szombaton este a Fehér Kereszt emeleti nagytermében. Ragyogó öletek, előrangú zene.

A Paris-cég árukészletét 39 ezer lejért árverezték el

A befolyt összegből csak a pénzügyigazgatóság kap adóhátralék címén.

Az aradi pénzügyigazgatóság ma árverezte el a fizetésektelenül vált Paris női divatruház árukészletét. Az árverés iránt rendkívül nagy érdeklődés nyilvánult meg, a vevők azonban nagyrészt az árverések jólismert alakjai közül kerültek ki. Az árverés megkezdése előtt a Neuman Testvérek megbízottja 92 ezer lej házbértartozást, dr. Müller Vendel ügyvéd a *Schubiger* svájci cég nevében 1427 svájci frank, a bécsi *Örnigs & Zöhle*-cég képviselőiben 837 schilling, továbbá a *Böcher & Co.* és a *Frankel* ugyancsak bécsi cégek részéről 900 schilling, illetve 189 svájci frank követelést jelentett be az árverést vezető *Suciu* első kerületi adóhivatali főnöknek.

A pénzügyigazgatóság a Paris árukészletét két csoportra osztotta. Az első csoportban 22 női kabát került elárverezésre és ezt Grubner Dezső 2350 lejért vásárolta meg. Ezenkívül 26 darab női tavaszi kabát Grubner Jakab tulajdonába került 3000 lejért. Az árverést a déli órákban felüggesztették és azt délután 4 órakor folytatták, ugyancsak nagy érdeklődés mellett. Ekkor különböző női ruha-kelmék és selymek kerültek eladásra és összesen, mintegy 39 ezer lej folyt be. Értesülésünk szerint az árverésen bevett összegekből egyedül csak a pénzügyigazgatóság nyer kielégítést, mert a cég adó fejében 120 ezer lejjel tartozik.

A Dnyeszter-parti vérengzések miatt

kiáltvánnyal fordult a civilizált népekhez Románia diáksága

Nap-nap után történnek mészárlások — Több száz az eddigi áldozatok száma

Kolozsvárról jelentik: Nagy meetinget tartottak az erdélyi román diákok Kolozsváron, a „Corso“-mozi hatalmas termében. A meetingen, amelyen a Dnyeszter parti borzalmas vérengzések ellen foglaltak állást, mintegy három ezer diák jelent meg. A ültek gyűlés szónokai kivétel nélkül rámutattak azokra a kegyetlen mészárlásokra, amelyeket a Dnyeszter partján, szinte nap-nap után rendeznek a szovjet-határőrök és amelyeknek már idáig is több száz áldozata van. A gyűlésen részletesen kifejtették a moldvai köztársaságban élő román parasztok helyzetét, akik rengeteg nélkülözéseknek vannak kitéve, ami azután a csaknem biztos életveszély ellenére is,

megérleli bennük a szökést.

A szónokok beszédei után, amelyeket a jelenlévő nagyszámu közönség óriási ovációval fogadott, memorandumot foglalmaztak meg, amelyeket az összes civilizált népekhez intéztek. Ebben a terjedelmes memorandumban a legnagyobb részletességgel írják le a Dnyeszter-parti barbárságokat, legélesebb tiltakozásukat fejezik ki, egyben pedig kéri az összes civilizált népeket, hogy szintén emeljék fel szavukat ezen tarthatatlan, középkori szadizmus ellen.

A demonstráló gyűlés ezután a diákinduló eléneklésével, a legnagyobb rendben ért véget és oszlott szét.

mas birtokkomplexum az egyik aradi hivatal kezelésébe ment át, amely állandó ellenőrzést gyakorolt az ott tovább folyó munkálatok felett.

Az uradalom vezetősége a régi tisztviselőkből maradt továbbra is összeállítva, akik minden hóban jelentést küldtek be a teljesített munkálatokról. Ennek a jelentésnek alapján kapott az uradalom vezetősége utasítást arron vonatkozólag, hogy a kitermelt anyaggal inf történjen. A rendelkezés szerint járt el azután az uradalom, míg nem a közelmúltban bizalmas jelentés érkezett az egyik aradi hatósághoz, hogy az uradalom anyagainak eladási árúvult nem történt elszámolás, arról nem küldtek jelentést az illetékes miniszteriumnak és állítólag a befolyt összegekről sem szerepel sehol sem kimutatás.

A feljelentés alapján a legnagyobb csendben bevezették a vizsgálatot, amely már annyira előrehaladt, hogy a tanúkihallgatások a közeljövőben befejezést is nyernek. A vizsgálat után történik azután döntés arra vonatkozólag, hogy az ügyet az illetékes miniszteriumhoz teszik át, vagy pedig az aradi hatóságoknál nyer befejezést.

Az aradvárosi mozgósínházak műsora

5. negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: Erich Maria Remarque világhírű regényének filmváltozata: NYUGATON A HELYZET VÁLTOZATLAN.

SELECT MOZGÓ: A NÉGY SZÖKEVÉNY. Dráma az idegenlegió világból. Főszereplők: Warner Baxter, Noah Beery, George Cooper, Grigory Gaye és a feltűnő szépségű Myrna Loy.

H I R E K

Kreuger és a rózsák

A kölcsöntárgyalások már befejezést nyertek, a romániai gyufa-monopólium már biztosítva volt a svéd csoport számára, amikor Kreuger Ivar leérkezett Bucurestibe.

Eltérően a pénzügyelmek szokásos módszereitől, semmiféle hírlapi beharangozó nem előzte meg érkezését és a bucuresti-i sajtó is csak akkor tudta meg, hogy a tröszt elnöke és megteremtője megérkezett, amikor az illetékes minisztériumtól megkapták az értesítést, hogy a megegyezés aláírás előtt áll és annak perfektuálására Kreuger maga érkezett Romániába.

Megérkezése napjának délutánján fogadta a lapok munkatársait az Atheneé Palace-ban levő lakásán. Minden különösebb ceremónia nélkül történt ez is, az egyik szobában levő szalagarnitúra asztala előtt ült Kreuger, mellette titkára, aki németül adta meg a válaszokat a feltevésekre. Voltaképp nem is a kérdések voltak annyira érdekesekek, mint maga az elnök, Ivar Kreuger, aki ugyszólván az ismeretlenségből bukkant elő egyszerre, hogy rátegye kezét a legtöbb európai állam gyufagyártására és fogyasztására.

A személy volt az érdekes, aki megteremtette a koncert, aki dollármilliók felett diszponált és aki ott ült merev arccal a megjelent újságírók előtt, akik kíváncsi kérdésekkel ostromolták a titkárján keresztül és a kérdésekre monoton hangon adta meg a választ. Minden különösebb emóció nélkül. Szinte unottan.

Mint akit már nem érdekel semmi és semmit sem vár az élettől. Határozottan beteg ember benyomását keltette és a valóság az volt, hogy Kreuger lelke volt beteg — mint azt később titkárja elmondta. Egyetlen öröme az volt, hogy svédországi kastélyának hatalmas rózsakertjében maga gondozta a rózsáit. Nem érdekelték a nők és egyetlen szórakozása az utazás volt, amit az egyes országokban tett. Szigorúan üzleti ügyekben természetesen.

Amikor az alig egynegyedórás látogatásnak vége volt és kijöttünk a gyufafejedelem lakosztályából, mindegyikünk arcán egyformán egyazon érzést lehetett pontosan megállapítani: mi a sajtó robotosai, sajnáltuk, nagyon mélyen sajnáltuk Kreugert, az embert, akit nem tettek boldoggá a megszámlálhatatlan milliók, a pénz, amely most gyilkosává is lett... (ky)

— **IDŐPROGNÓZIS.** Éjjel lehülés, míg nappal némi felmelegedés várható.

— A megyei prefektus Bucurestibe utazott. Dr. Serbanu György, megyei prefektus ma délután Bucurestibe utazott. Előreláthatólag csupán pár napig marad Bucurestiben és az erdélyi minisztériumba összehívott értekezleten való részvétele után pénteken újra visszaérkezik Aradra.

— **Cosma Demeter dr.** megyei főorvos — mint az Aradi Közlöny annak idején megírta — hetekkel ezelőtt súlyosan megbetegedett. A vármegyei főorvost családja az aradmegyei kórházba szállította be, ahol a belgyógyászati osztályon nyert elhelyezést. A kezelés következtében Cosma dr. állapota teljesen helyre állott, olyannyira, hogy már e hét második felében minden valószínűség szerint elhagyhatja a kórházat.

— **Ismét megkezdtek a magyar—lengyel gazdasági tárgyalásokat.** Varsóból jelentik: A lengyel kormány félhivatalos lapjának közlése szerint a lengyel—magyar gazdasági viszonyok megjavítása érdekében legutóbb Budapesten folytatott tárgyalásokat még ebben a hónapban újra megkezdik és meg van minden remény arra, hogy teljes sikerrel is fognak végződni. Ugy magyar, mint lengyel gazdasági körökben érdeklődéssel várják a tárgyalások eredményét.

— **Félvagyon városi tűzifa-segélyt kapott az aradi háziipari iskola.** Röviden jelentette az Aradi Közlöny, hogy a Háziipari iskola igazgatósága beadványt intézett a város vezetőségéhez faszegély elnyerése érdekében, mivel a tanintézet tűzifakészlete teljesen kimerült. A város interimár-bizottsága egy fél vagyon tűzifát szavazott meg az iskola számára.

A borosjenői gyilkosság elkövetésénél az áldozat felesége cinkostársa volt a gyilkosnak

Az áruló fegyverszlij — Az asszony szerepét tisztázta a vizsgálat — A törvényszék elrendelte az asszony fogvatartását a főtárgyalásig

Az elmúlt év nyarán — mint annakidején az Aradi Közlöny megírta — rejtélyes gyilkosság történt az aradmegyei Borosjenő községben. Jusca György gazdálkodó a kora hajnali órákban orvul agyonlőtték. A csendőrség a gyilkosságot érdekes módon derítette ki. A kertben egy darab fegyverszlijat találtak, melyen rajta volt a község által kiadott engedély száma. A szám nyomán sikerült megállapítani a községnél vezetett kimutatásokból, hogy a tulajdonosa Corb Miklós borosjenői gazdálkodó, akit a csendőrség letartóztatásba is helyeztett és aki tettét be is vallotta. A gyilkosság indító okául azt hozta fel, hogy Jusca György-nével szerelmi viszonyt folytatott s mivel az asszonyt el akarta venni, elhatározta, hogy a férjet elteszi láb alól. Vallomásában hangzott, hogy Juscané semmit sem tudott a gyilkosság tervéről s azt egyedül ő tervezte ki.

A vizsgálóbírói nyomozás folyamán azo-

— **Megalakul Aradon a polgári lakosság gázvédelmi bizottsága.** Aradváros és Aradmegye vezető hatóságai azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy megalakítsák Aradon is a civil lakosság gázvédelmi intézkedéseit ismerető egyesületet. Az egyesületek megszervezését a belügyminisztériumnak 2317. számú körrendelete teszi lehetővé és ebben az értelemben a bizottság megalakulásának kezdeményezői már szét is küldötték meghívóikat az aradi hatóságl vezetők számára.

— **Bucurestibe viszik Aradváros villanyvilágításának reform-tervét.** Butoiescu villanygyári igazgató Bucurestibe utazik, hogy az aradi villamosművek központi vezérigazgató ságánál bemutassa a sugáruti új villanyvilágítási investíciók tervét. Az Electrica igazgatósága, minden valószínűség szerint, további feltétel nélkül jóvá fogja hagyni azt a tervet, amit az aradi villanygyár és a város főmérnökkel közösen megalkottak. Értesüléseink szerint az eredeti tervet kibővítik, amennyiben az új villanyvilágítási hálózatot egészen a Str. Coroana-uccáig vezetik le.

— **Képet vesz Aradváros.** A nyos Viola, az ismert aradi festőművésznőnek két képét fogja minden valószínűség szerint megvásárolni Aradváros vezetősége. A két kiválasztott képet az aradi festőművésznő ma szállíttatta el a városházára.

— **Eljegyzés.** Sauber Sárkát Eperjesről eljegyezte Klausner Béla Gurahont.

— **A törvényszék ítél az aradi Vasipari Rt. egykori igazgatójának perében.** Aradváros iparhatósága ma tárgyalta Gedeon Jánosnak, az aradi Vasipari Rt. egykori igazgatójának keresetét, amelyet egykori cége ellen indított, elmaradt járandóságai címén, 1.095.000 lej értékben. Az iparhatóság a keresetet illetéktelenség címén elutasította, mivel a Vasiparnak Gedeon kimondottan igazgatója és nem alkalmazottja volt. Gedeon így az aradi törvényszékre adja be újra keresetét egykori vállalata ellen.

— **Halálbüntetés vár az állami javakkal üzérkedőkre Oroszországban.** Leningradból jelentik: A GPU Leningradban negyvennégy egyént tartóztatott le, azzal a váddal terhelt, hogy szabotáltak és hogy állami javakkal üzérkedtek. A letartóztatottak felett a GPU kollégiuma ítélkezik és négyre közülük halálbüntetésre vár.

— **Tavaszi vásári reprizt kérnek a piaci árusok.** Érdekes beadvány érkezett ma délelőtt Aradváros vezetőségéhez. A beadványt az aradi piaci árusok és vásárosok nyújtották be Radu Cornel dr. interimár-bizottsági elnökhöz, kérve, hogy rendeljen el a város egy tavaszi pót-vásárt, mivel az ideit az abnormis időjárás és a hideg teljesen tönkretette. Radu dr. ígéretet tett a küldötteknek, amely a kérvényt először is alátámasztotta, hogy az interimár-bizottság elé terjeszti kérésüket.

ban olyan gyanúkok merültek föl, amelyekből arra lehetett következtetni, hogy a gyilkosságról az áldozat felesége is tudott, sőt ő volt az, aki férjét felköltötte azzal az ürügygel, hogy a sertésből különös hangokat hallott s ezért nem ártana, ha kimerne megnézni a zaj okát. Mivel Jusca a hajnali órákban soha sem szokta a házat elhagyni s mivel Corb Nicolae épp ezen a reggelen állott lesben, hogy tettét elkövetesse, merült fel az az alapos gyanú, hogy Corbnak az asszony cinkostársa volt. Ludosan Miklós vizsgálóbíró rendelkezésére a csendőrség az asszonyt letartóztatta, aki azonban állhatatosan tagadta, mintha tudomása lett volna a büntetett előkészítéséről.

A vizsgálat befejezése után az aradi törvényszék vádpancusa ma foglalkozott az asszony ügyével és annak további őrizetbentartását rendelte el, amíg az ügy főtárgyalásra kerül.

Anyagi összeomlás előtt a párisi opera

A költségvetés deficitje 256 millió frank.

Párisból jelentik: A párisi opera az összeomlás küszöbén áll. Jaque Roché, az opera igazgatója levelet intézett a szépművészetek miniszteréhez, amelyben kifejtette, hogy az elégtelen állami támogatás miatt az operának 256 millió frank deficitje van. Ilyen körülmények között az igazgató nem hajlandó továbbra is vállalni az opera vezetésével járó felelőséget. A párisi opera anyagi nehézségeinek kérdése élénken foglalkoztatja a párisi sajtót és általános az a vélemény, hogy nem szabad engedni, hogy Franciaország reprezentatív nemzeti operája bezárja kapuit. Franciaország közönsége most izgatottan várja, hogy milyen választ ad Roché igazgató levelére a kormány.

— **Charles Gide, francia nemzetgazdász meghalt.** Párisból jelentik: Charles Gide, az ismert francia nemzetgazdasági író 85 éves korában Párisban elhunyt. Gide 1847-ben született Uzésban és Párisban jogot végzett. Már jogi tanulmányai alatt a nemzetgazdasági problémák felé fordult érdeklődése és lassanként nemzetközi hírnévű művelője lett választott tudományágának. Hosszu években keresztül a Collège de France tanára volt. Leghíresebb műve a 23 kiadásban megjelent „A nemzetgazdaság alapjai” című munkája. Szerkesztője volt a „Revue d'Economie Politique”-nak. Gide „Cours d'Economie Politique” című munkája és a közgazdasági doktrínák történelméről írt vastkos kötet nélkülözhetetlen forrásmunkája minden gazdasági politikai tanulmánynak. Könyveit Európa majdnem minden nyelvére lefordították és ezért úgy a német, az olasz, vagy akár az angol egyetemek közgazdaságtani fakultásai elsősorúknak elismert tanulmányként használják.

— **Halálozás.** Nagy János gazdálkodó 71 éves korában elhunyt. Az elhunytat törhetetlen hitű, igaz magyarnak ismerte mindenki. Halála rokonait, barátait, ismerőseit mélyen megrendítette. Az elhunyt tetemeit f. hó 10-én, délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra az aradi felsőtemetőben.

— **Pótdíj mellett a kalauzoknál is lehet jegyet váltani.** Bucurestiből jelentik A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely szerint azok, akik igazolni tudják, hogy nem tudtak jegyet váltani, jegyeiket a kalauzoknál is megválthatják osztályonként 20, 40, 60 lej ráfizetéssel.

— **Ismét letartóztatták Gandhi feleségét.** Londonból jelentik: Gandhi feleségét, akit — mint ismeretes — nemrég engedték ki a fogházból, ma újra letartóztatták. Ugyancsak letartóztatásba helyezték még 120 embert passzív ellenállás miatt.

Az aradi és aradmegyei sorozások

Március 28-án Kisjenőn kezd meg munkáját a sorozóbizottság

Aradmegye vezetősége megtette a szükséges előkészítő intézkedéseket az aradmegyei sorozások megtartására. A sorozások ez évben március hó 28-án kezdődnek és a sorozóbizottság előtt, amelynek tagjai *Talmacseu* Petru, *Popovici* Nicolae, *Laugier* ezredes, az aradi hadkiegészítő parancsnoka és segédtszije, *Stefanescu* Ion alezredes. A katonaoorvos személye ezidőszereint még ismeretlen.

A megyei sorozóbizottság március hó 28-án Kisjenőn kezd meg munkáját a kisjenői községében. A sorozásokat a kisjenői járásban április hó 3-án fejezik be. Április negyedikétől nyolcadikáig Szentanna, kilencedikétől tizenegyedikéig Pécskán, tizenötödikétől huszadikáig Ujaradon folytatják. Ujaradról a sorozóbizottság április hó huszonegyedikén Radnára megy, ahol huszonötödikéig folytatja munkáját. Április hó 26-ától május hó hetedikéig Világoson, május hó nyolcadikától tizenötödikéig Ineu, tizenhatodikától tizenkilencedikéig Sebesen, huszadikától huszonharmadikáig Nagyhalmágyon, huszonegyedikétől május hó 29-éig pedig Aradon soroznak.

Május hó 24-én Aradon az elsőkerületi rendőrségen, 25-én az elsőkerületi rendőrségen és a IV. kerületi rendőrségen dolgozik a bizottság. Május hó 26-án a II. kerületi rendőrségen, 27-én a III. kerületi rendőrségen, 28-án az V. és VI. kerületi rendőrségen, 29-én pedig a VIII. kerületi rendőrségen kell jelentkezniök az 1932. évi korosztálynak.

A sorozóbizottság ezután módot nyújt mindazoknak a szemleköteles ifjaknak, akik a hivatalos dátumon nem tudtak igazolt okok folytán megjelenni a sorozóbizottság előtt, hogy utólag, pótlólag is megjelenhessenek. Május hó 30-án a radnai és világosi, 31-én a pécskai, június 1-én az ujaradi, 2-án a szentannai, 3-án a kisjenői, 4-én az ineu, 5-én a sebesi és a nagyhalmágyi járás késedelmes hadkötelesei jelentkezhetnek pótszemlére. Június hó 6., 7. és 8. napjain az aradi szemleköteles ifjuság számára tart pótszemlét a sorozóbizottság.

Itt írjuk meg az aradi Cercul de Recrutare felhívását a hadkötelesekhez:

Mindazok az 1910-ben született ifjak, akik március 1., 2. és 3-ikára kaptak behívót, tekintettel arra, hogy a bevonulások el lettek halasztva, április 15-én kötelesek a Cerculnál jelentkezni bevonulás végett. Ugyancsak ekkor kell azoknak az 1910-ben született ifjaknak is jelentkezni akik bármilyen okból kifolyólag nem kapták meg behívójukat.

— **Április 15-ig hosszabbítják meg az aradvárosi munkanélküli segélyakció működését.** Amint az *Aradi Közlöny* vasárnapi számában részletesen beszámoltunk róla, Aradváros vezetője, Radu Cornel dr., a munkanélküliek gyakori küldöttségének intervenciójára elhatározta, hogy a segélyakciót április hó elsején nem zárja le az eredeti tervnek megfelelően, hanem legalább is április hó 15-ikéig folytatja és a népjóléti intézményeket üzemben tartja. Radu dr. tervét ma délután terjesztette a városi interimár-bizottság elé Popa Constantin kulturtanácsos. A város vezetősége számára, lehetetlenség egyformán vállalni a családos és a magános munkanélküliek további segélyezését. Ezért a rendelkezésre álló anyagi eszközök áttekintése után, azt a javaslatot kénytelen megtenni, hogy április hó elsejétől kezdődőleg csupán a gyermekes, családos munkanélküliek segélyezését folytassák. A város nyilvántartásában 1586 családos, többgyermekes munkanélküli családfő szerepel, ebben a létszámban is ca 10.000 lélekszámot jelentenek a város élelmezési segélyakciója szempontjából.

— **Kocsirukókat loptak,** Kohn Lajosné Strada Tribunal Dobra 12. szám alatti lakos ma feljelentést tett az aradi rendőrségen, hogy házában udvarról hat darab kocsirukót loptak el ismeretlen tettesek háromezer lej értékben. Az ügyben bevezették a nyomozást.

— Tíz százalékkal csökkentik a városi költségvetést. A város interimár-bizottsága ma bizalmas ülés keretében foglalkozott a városi költségvetés újabb 10 százalékos redukciójának keresztülviteli módzataival. A város vezetősége speciális bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására, amelynek tagjaivá Radu Cornel dr. bizottsági elnök vezetésével Manole Sándor professzort és Faur Demeter dr. bizottsági tagokat neveztek ki.

— **Decemberben folytatják a városi tisztviselők kölcsönét.** A városi interimár-bizottság titkos ülésen tárgyalta ma délután azoknak az aradvárosi tisztviselőknek kölcsönügységét, akiknek félmillió lej értékben építkezési kölcsönt szavaztak meg, amelyeknek alapján a kölcsönt egy későbbi időpontban folyósítani kívánja. Ezek a feltételek: ötszázalékos előleges kamatozású kölcsön, 15 évi időtartamra, egynegyedévi visszafizetési részletkötelezettség vállalása mellett. Mivel a bizottság oly értelemben határozott, hogy a kölcsönök folyósítását nem kezdi meg a város valamennyi kötelezettségének rendezése előtt, igen valószínű, hogy ez év decemberének elkövetkezése előtt a „boldog” kölcsöntulajdonos tisztviselők nem látnak egy banit sem a számukra megszavazott összegből.

— **Javítás helyett elzálogosította az aranyórát.** Rosenberg József aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen Sachs Mózes ellen, akinek javítás céljából átadott egy aranyórát. Sachs Mózes az aranyórát nem adta vissza, hanem elzálogosította. A rendőrség bevezette a nyomozást az ügyben.

— **Inzultálta a végrehajtót — három napi elzárás.** Hatóság elleni erőszak miatt állott ma az aradi törvényszék előtt Dragan Péter radnai lakos, aki a radnai végrehajtót és dr. Popa aradi ügyvédet, Miklósi Emil dr. jelöltjét megveréssel fenyegette meg, amidőn azok foglalni akartak nála. Az aradi törvényszék bebizonyítottan látta a hatóság elleni erőszakot és ezért Dragan Pétert három napi elzárásra és 300 lej pénzbüntetésre ítélte.

Sejnek látják a színpadon
Ez a néma meg a filmen

a Nebánts virág

(Mamsell Nitouche)
Hervé csodás zenéjű filmperegettét

Anny Ondrával

Csütörtök, 17-től

a CORSO-mozgóban.

— **Csecsemő a fékezőiülékében.** Ma reggel, amikor a Tövis felől érkező személyvonat befutott az aradi pályaudvarra, Dan Silviu CFR-fékező megjelent az állomásfőnök hivatalában és bejelentette, hogy Soborsin állomáson, amikor pár percre elhagyta fékezői ülését, valaki egy csecsemőt csempészett be oda. Amidőn a csecsemőre rátalált, az már félig meg volt fagyva és ekkor bevitte az egyik harmadik osztályú kocsiába, ahol egészen Aradig az utasok vették gondozásba a szerencsétlen, párhónapos gyermeket. Az állomásfőnök intézkedésére a csecsemőt beszállították az aradi lencsézba, egyben pedig megindult a vizsgálat a lelketlen anya kilétének megállapítására.

— **Sinlopásért tíz napi elzárás.** Az aradi vasutigazgatóság bünvádi feljelentést tett Silindian János vasuti munkás csoportvezető, Spanner Mátyás németorsági lakos és Witeb pályafelügyelő ellen, azon a címen, hogy a Németország-ujaradi állomások közötti pályatestről felszedett vasuti sinekből nyolc darabot Silindian János 4100 lej értékben eladott Spanner Mátyásnak. Az aradi törvényszék zárt tárgyalást rendelt el ebben az ügyben, mert Silindian kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy a sineket Witeb pályafelügyelő utasítására adta el és a vételárból 300 lejt neki fizetett ki. Az aradi törvényszék sem Spanner Mátyás, sem Witeb bűnösségét nem látta bebizonyítottan és felmentette őket a vád alól, míg Silindian Jánosnál bebizonyítottan vette a CFR tulajdonát képező sinek ellopását és ezért tíz napi elzárásra ítélte.

A Tristan és Izolda

gyönyörű nagyáriáját énekli

JEANETTE MACDONALD

A primadonna galáns kalandja

slágerfilmben

a CORSO-MOZGÓBAN.

Véres féltékenységi dráma egy aradmegyei községben

A féltékeny férj fejszével leütötte feleségének csábítóját

Véres családi dráma játszódott le az aradmegyei Nagyhalmágy közelében fekvő Kocsuha községben. Iovin György több mint egy éve udvarolt Costa Sándor odavaló lakos feleségének és — amint az ilyenkor szokás — a szerelmi viszonyról a faluban mindenki tudott, csak éppen a férj nem. Vasárnap a szokásos istentisztelet után valamelyik jóakarója hívta fel figyelmét arra, hogy feleségének Iovin eredménnyel udvarol. A féltékeny tett férj elhatározta, hogy meglesi a szerelmes párt. Feleségének bejelentette, hogy dacára a vasárnapi pihenőnek, az erdőbe megy ki fát dönteni és ebből a célból magához is vette fejszéjét. Costa azonban nem az erdőbe ment, hanem régi és jól bevált recipe szerint az istállóba bujt el, hogy feleségét és annak csábítóját meglesse. Iovin György valóban meg is jelent a délutáni órákban az asszonynál és a férj az alkalmas pillanatot kivárva, előlépett rejtékéből és fejszéjével több csapást mért a csábító fejére.

Iovin György vérbefagyva maradt a helyszínen, Costa Sándor pedig a csendőrségre ment, ahol letartóztatásba helyezték. A Nagyhalmágyról kihívott hatósági orvos megállapította, hogy az áldozat sérülései hatvan napon túl gyógyulók abban az esetben, ha komplikációk nem merülnek fel. Tekintettel arra, hogy az egyik ütés oly súlyos, hogy az minden valószínűség szerint az áldozat halálát okozza.

— **Leszállította a város a községi legelőtaksákat.** Aradváros vezetősége a gáji legelőbérlok kérésének tárgyalása kapcsán elhatározta, hogy 10 százalékkal csökkenti március hó 15-ikétől kezdődőleg a községi legelőtaksákat. Mivel az elmúlt év folyamán a legelőtaksákat 20 százalékkal szállították le, jelenleg 30 százalékos kedvezményt kapnak a községi legelőbérlok az eredeti legelőtarifákból.

— **Az aradi Zsidó Ifjusági Kulturkör ezúton értesíti a hallgatóközönséget,** hogy a szerda este hirdetett „Engelberg-kórus” előadását a hatósági engedély hiánya miatt április 13-ra halasztotta el.

— **Az arad- és hunyadmegyei „Kazántulajdonosok Szövetsége”** folyó hó 18-án, pénteken délután 3 órakor évi közgyűlést tart a Mérnökegylet helyiségében: Bul. Ferdinand 4. sz., II. emelet. A melyre az összes tagokat meghívja.

— **Szenvedő nőknél a természetes „Ferenc József” keserűvíz könnyű, örökös nélkül való belkiürülést idéz elő és ez által sok esetben rendkívül jótékony hatással van a beteg szervekre.**

— **Pesten legyen az első utja Kozma Lajos kalapos,** ahol ingyen kap saját magáról 18x24 nagyságu fényképet már 6 pengő vásárlás után. A legszebb inget, nyakkendőt, pyjamát szintén Kozmá-nál, VII. Károly-király-ut 3. sz. kapja.

— **Az abnormis időjárás a mostani influenzajárvány terjedésének nagyon kedvez,** úgy, hogy némely háznál az összes családtagok fekszenek. A célszerű védekezésnek hatásos módja a „Nazocyl” orrkénőcs rendszeres használatával érhető el, mely bevonja az orr nyákhártyáját, ami által a baktériumok nem találhatnak táplálótalajra. Jó tudni, hogy az influenzás fertőzést a tüsszentés és orrdugulás jelzi, tehát a védekezést már ekkor kell megkezdeni a „Nazocyl”-al. A melegebb idő a baktériumok virulenciáját fokozhatja, miért is a szövődményes megbetegedések: tüdő és mellhártya-, középfülgyulladás fenyegetnek, így a preventív védekezés tehát nem csak indokolt, de mindenkinek jól felfogott érdekét is szolgálja.

Egy hét Konstantinápolyban

Nagy husvéti társasutazás — Rendkívül kedvező alkalom — 11.000 lej Aradtól — Aradig — A Wagons Lits-társaság rendezi a szép utazást

Keves város van, amely olyan különös varázst gyakorol látogatóira, mint Konstantinápoly. A modern Nyugat és a misztikus Kelet olvad egybe a Bosporus szűk csatornája mentén. Péra teljesen európai városrész, fényűző villákkal, hatalmas palotákkal és imponáns emlékművekkel, de a keskeny Bosporuson túl, Scutariában már a misztikus Ázsiát találjuk, különös életével, míg Isztambul régi negyedében, Szerályával, udvari háremével, karcsu minareteivel, a törökök festői városa tárul elénk. Mindez egybefonódva a vidék híres herminszeti szépségével: az Aranyszarv-kikötő és a Márvány-tenger nyüzsgő és színes életével, csodálatosan szép szigeteivel, a környező dombok kastélyainak konturjával, a távolban az Olimpos főfövede csúcsaival.

Az egész országban nagy érdeklődést váltott ki az a társasutazás, amely április 29-től május 7-ig fog tartani és célja egy kellemes tavaszi hét eltöltése Konstantinápolyban a román husvéti ünnepek alatt.

A társasutazás részletes programját itt adjuk:

Péntek, ápr. 29-én 17.50-kor indulás Bucarestből külön vonattal. Vacsora az étkezőkocsiban. Este hajó-raszállítás Konstanziában.

Szombat, ápr. 30-án délután 3 órakor érkezés Konstantinápolyba. Autón a Grand Hotel Tokatliában. Tárfékoztató séta Péra főuccán.

Vasárnap, május 1-én. Reggel: A város megtekintése automobilon: régi Galata-híd, Valens vízvezeték, Kari-csésze, Óváros, Adrianopolis-kapu, II. Teodosius építményei, Hét-torony kastély, leégett városnegyedek, Solimán-csésze, Evkaí-múzeum, Bayazid-tér, Pierre Loti háza, Perzselt cszop, „Magas Porta”, az új híd.

Délután (a programot folytatva): Régiségek múzeuma, Otomán Művészeti Múzeum, Szófia templom, Hippodrom, Ahmed-csésze („Kékcsésze”), Bazilika Ciszterna.

Hétfő, május 2-án. Reggel: Hajókirándulás Scutariába, az ázsiai partra. Haidar Pasa, Moda, az orvosi fakultás, a híres török temető.

Délután: A nagy bazárok megtekintése.

Kedd, május 3-án. Délután: Sétahajózás az Aranyszarv-öbölben: Fyub, az eyubí csésze és temető, Pierre Loti kávéháza.

Délután: A régi szultáni palota: Szerály, a császári kincstárak, a helyi háremtermek.

Szerda, május 4-én. Egész nap: Hajókirándulás a márványtengeri szigetekhez. Gözsióval le a Galata-hídnél, ott behajózás és déli felé érkezés Prinkipo szigetére. Ebéd a Select-vendéglő tengerparti teraszán. Ebéd után körseta a szigeten, vadregényes fenyvesek között, kocsikon vagy számárháton.

Csütörtök, május 5. Egész nap: A résztvevők szabad rendelkezésére.

Péntek, május 6. Reggel 10 órakor hajóra szállás a visszautazáshoz.

Szombat, május 7. Reggel 6 órakor érkezés és kihajózás a konstanzi kikötőben. 7.15-kor indulás a Rapiddal. Reggeli az étkezőkocsiban. 11.10-kor érkezés Bucarestbe.

A társasutazást a Wagons-Lits-Cock Utazási Vállalat rendezi, ami teljes garancia arra, hogy ez a kirándulás minden résztvevőnek felejthetetlenül kedves élményévé fog válni.

A költségek: I. oszt. hajó és II. oszt. vasúti jegy Lei 11.000. II. oszt. hajó és II. oszt. vasúti jegy Lei 10.000. II. oszt. hajó, de kabin és étkezés nélkül a hajón és II. oszt. vasúti jegy Lei 7800.

Ez árakban minden költség benne foglaltatik: 1. Közös utlevél és vízum. 2. II. oszt. vasúti jegy Bucaresti-Konstanza-Bucaresti. 3. Hajójege, kabinál és étkezéssel. 4. Vacsora és reggeli az étkezőkocsiban. 5. Első osztály teljes penzió a Grand Hotel Tokatliában, Konstantinápoly lelegezansabb szállodájában. 6. Minden taxa és berravaló. 7. Minden beléptidij a múzeumokba, mecsetekbe, palotákba. 8. Képzett vezetők díjai a fent megadott kirándulásokon.

A 7800 lejt fizető résztvevők a hajón sem kabinál, sem étkezést nem kapnak, de az éttermekben tarifa szerint étkezhetnek és az étkezés egész ideje alatt nemcsak a fedélzeten, hanem a közös I. és II. osztályú szalonokban, zeneteremben, dohányzó- és társalgó-

termekben tartózkodhatnak. A vasúton, valamint a konstantinápolyi tartózkodása egész ideje alatt semmi különbség nem létezik a különböző árakat fizető egyes résztvevők között.

Az Aradról induló résztvevők körutazási jegyet vehetnek Bucarestig és vissza, ami második osztályon 1660 lejbe, harmadik osztályon pedig 1062 lejbe kerül.

A társasutazásra jelentkezni Aradon a menetjegyirodában lehet, a minorita palotában, legkésőbb április 10-ig. A kabinok rezerválása a beiratások sorrendjében történik.

Beiratkozásnál 1000 lej előleg fizetendő, további 3000 lej április 1-ig, a többi pedig április 19-ig.

Ha valaki beiratkozott, de közbejött akadályok miatt nem tud résztvenni az utazáson, a befizetett összeget visszakapja, a részvételi díj 20 százalékanak levonásával.

Minden további felvilágosítással, levélbeli megkeresésre is, készségesen szolgál az aradi Menetjegyiroda, vagy az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala.

Elsülyedt aranyváros egy grófi kastély parkja alatt

Fantasztikus bejelentés
ATTILA föld alá rejtett

kincseiről — A varázsvessző nyomán rövidesen megkezdik az ásatást
Aurolmünsterben

Bécsből jelentik: Egészen komolynak látszó hírek szólnak arról, hogy a nagy hun király mesés kincseire bukkant rá egy felsőausztriai varázsvesszős kutató, Binderberger postaigazgató. Nem kevesebbről van szó, minthogy Attila kincseit véli megtalálni, még pedig egy grófi kastély parkja alatt. A bejelentés minden esetre fantasztikusnak tűnik. Már az elterjedt kincsek helye is gyávas. A derék postaigazgató, aki szabad idejében varázsvesszőjével kutat elrejtett kincsek után, éppen az aurolmünsteri kastély parkjában végez most ásatásokat, ott akarja feltalálni a hun király kincseit, sőt sirját is. Az aurolmünsteri kastélynak azonban Schapeller ur a tulajdonosa. Aki...

Schapeller urról bővebben kell szólni. Az élete valóságos Jókai-regény: az élet, a nagy regényíró, egy szürke kis embert kiemelt a tömegek vigasztalan sorából s megtette őt egy pazar fényűzéssel berendezett középkori várkastély urává. Azelőtt egy kis vidéki város postahivatalában árusította a levélbélyeget és lajstromozta az ajánlott leveleket, máról-holnapra azután hatalmas ur lett, aki az Arco-Valley grófi ősi kastélyában rezideál. Schapeller Károly esetét az teszi különösen fantasztikussá, hogy ő nem egy inflációs nagyság, tehát nem a konjunktúra idején szerezte hatalmas vagyonát. Az inflációnak már vége volt és Schapeller még mindig a szegény ördögök népes kasztjához tartozott. A vagyonához nem is zseniális pénzüveletek révén jutott, nem a börze segítségével és ez a tény még titokzatosabbá teszi egyéniségét. Később a személyét körülvevő homály oszladozni kezdett, anélkül, hogy az teljesen megtisztult volna.

A várkastélyban egy titokzatos laboratóriumot rendezett be, ahol egy „korszakalkotó” találmányon kísérletezett. Végül kipattant a nagy szenzáció: az atnangi postás felfedezte a nap energiájának gyakorlati értékesítési módját. Ő maga és tanítványai — ilyenek szép számmal vannak — nem kevesebbet állítanak, mint azt, hogy Schapeller találmányának gyakorlati értékesítése után egészen új alapra kell helyezni az összes eddigi fizikai, technikai és kémiai ismereteinket. A találmány gyakorlati értékesítése esetén szinte megváltozik a föld eddigi rendje, hogy egy példát említsünk, a mi éghajlatunk alatt ezennel kétszer lesz termésünk — Schapeller mester jóvoltából. Az általa feltalált „erővel” a távolból képes autokat és vonatokat megállítani, de képes az ember akaratát is befolyásolni.

Egy misztikus jóslat utmutatása vezet a kincskeresőt

A bécsi egyetem professzorai példátlan bárdárságnak minősítették Schapeller „találmányát”, amelyet egyébként eddig még senki sem látott. Ez azonban nem akadályozott meg egyes vagyonos embereket, hogy óriási összegeket ne bocsássanak a mester rendelkezésére. De mert a pénz urai éppen a feltalálókval nem szoktak bőkezűek lenni, legkevésbé akkor, ha fantasztikus, világra szóló találmányról van szó, így a nép már éveken ezelőtt a maga módja szerint fejtette meg az izgató rejtélyt: Schapeller az aurolmünsteri kastélyban még a középkorban elrejtett kincseket fedezett fel. Ugyáltszik, erről tudomást szerzett a varázsvesszős postaigazgató is s most már a kastély urával együtt lát hozzá a föld mélyében rejlő kincsek feltáráshoz.

Binderberger varázsvesszős postaigazgató egyébként Paracelsusra hivatkozik, aki őt kutatásaira ösztönözte. Paracelsus ugyanis megjósolta, hogy a huszadik század első felében egy polgári származású ember fel fogja kutatni az összes rejtett kincset, Binderberger komolyan hisz is a kutatás eredményességében, varázsvesszője segítségével pontosan megjelölte a kincsek helyét. Binderberger szerint a kastély parkja alatt tizenhét méter mélységben egy elsülyedt város fekszik. A házak tetői vert aranyból készültek, az elsülyedt világ lakói arany asztalok mellett étkeztek. A város kulturája hasonló a fáraók kultúrájához. De Attila király kincsei is itt fekszenek, sőt magát a világot ostromát is itt temették el derék hun vitézek, még pedig egy mélyvízű tó fenekén. A király sirja felbecsülhetetlen kincsek tárháza — mondja a varázsvesszős kutató, aki szentül hiszi, hogy rövid időn belül feltárja a rejtett kincseket.

Megölt a széngáz három csendőrt

Az őrmester lefekvéskor szénrel lőtte meg a kályhát és azután bozárta a szoba ajtaját — Reggel holtn találják meg az elfogott belőrt, csendőrkisérőivel együtt

Tighinából jelentik: Három halálos szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka a Tighina közelében levő Salcuta községben. A helyi csendőrség ugyanis letartóztatott egy Mich Rudolf nevű veszedelmes betörőt, akit ma délután kellett volna Tighinába szállítani, hogy ott háromnapos fogházbüntetését kitöltse. A foglyot az egyik hivatali helyiségben szállásolták el éjszakára és ugyancsak ebben a szobában töltötte az éjszakát Nicolae Gheorghe csendőrorrmester, Schiopu Parasciv őrzető és Isache Militara közcsendőr is, akik, mielőtt lefeküdtek, bezárták az ajtókat, majd pedig

megrakták közzénnel a kályhát.

Amikor a kora reggeli órákban a szolgálatos csendőr fel akarta költeni a csendőrorrmestert, meglepetéssel vette tudomásul, hogy az erős zörgetés ellenére sem kap beentről választ. Rosszat sejtve több társával együtt betörte az ajtót és ekkor megdöbbenve látták, hogy mind a négy ember eszméletlen állapotban fekszik a földön. Az élesztgetési kísérletek csak az őrzetőnél jártak eredménnyel, azonban ennek állapota is életveszélyes. Megállapítást nyert, hogy a három szerencsétlen embert a kályhából kiáramló széngáz ölte meg.

Tornyay Schossberger Rezső báró ellen bűnvádi feljelentést tett volt igazgatója

Kral igazgató szerint Schossbergerék hamis vádat emeltek ellene.

Budapestről jelentik: A budapesti büntetőtörvényszék dr. Szemák Jenő tanácsa ma délelőtt tárgyalta azt a régóta húzódó bűnügyet, melynek vádlottai Tornyay Schossberger Rezső és Fuchs Márk, akik ellen Kral Gyula igazgató feljelentésére indult meg az eljárás. A vád szerint Tornyay Schossberger és Tsa a főkapitánysághoz, illetve az ügyészséghez 1927 végén és 1928 év elején több feljelentést, különféle beadványokat és vádiratot nyújtottak be, amelyben Kral Gyula igazgatót hűtlen kezelés és csalás bűntettével vádolták. Schossbergerék többek között azzal vádolták az igazgatót, hogy az amikor a Fábrián Vas- és Fémárugár Rt.-nak a Schossberger-cég által megállapított hitelkerete már ki volt merítve, egy 750 millió és egy 300 millió korona értékű fedezeti váltót a Schossberger-cég letétjéből kiemeltetett, leszámítottatott és a leszámított értéket az adós cég javára íratta.

Az ügyészség annak idején felmentette a vádak alól Kral igazgatót, egyben pedig Kral feljelentése folytán eljárás indult Schossberger Rezső báró és társa, Fuchs Márk ellen hamis vád címén. A mai tárgyaláson a vádlott előadta, hogy egyáltalán nem érzi magát bűnösnek, mivel több szabálytalanságot állapítottak meg abban az időben, amikor a feljelentést megtették Kral ellen. A bíróság a vádlotton kívül több tanút hallgatott ki, majd pedig Kral Gyula kihallgatása következett. Az igazgató azt adta elő, hogy Schossbergerék őt azért jelentették fel, mert egy választottbírói tárgyaláson nem akart Schossbergerék érdekében valótlán vallomást tenni. A tárgyalás nagy érdeklődés mellett folyik tovább.

Március 17-én, **Dr. Radnay Zoltán** jazz-hegedűs és táncművész, a cluji **Városi kávéházban**. Barmelyik hölgyvendéggel este 9 órakor közönség kedvence vendégszerepel a **Városi kávéházban**. Kivánságra táncol! 17-én este Dr. Radnay mester bemutatja az összes modern táncművészeteket. Belépti-díj nincs. Régi kávéházi árak!

Leégett a Szaru- és Csontárugyár épülete Szatmáron

Elhamvadt egy pamutraktár — A tüzvész veszélyeztette az adóhivatal áru-raktárát is, ahol a lefoglalt holmik voltak beraktározva — A leégett raktár négymillió lejre volt biztosítva

Szatmárról jelentik: Nagy tüzvész pusztított tegnap este Szatmáron, melynek során a város egyik legnagyobb épületkomplexumának egy része hamvadt el a benne lévő értékes áru-raktárakkal együtt. A tűz este 9 órakor keletkezett a szatmári Szaru- és Csontárugyár épületében. A gyártelep középső részében Rosenblum Emánuel szatmári kereskedő pamutraktára volt, amely a tűz martalékává vált. A helyszínrre kivonult tüzoltóság nagy apparátussal fogott a tüzvész lokalizálásához, ez azonban csak részben sikerült. A tűz a városban nagy izgalmat keltett, egyrészt, mert a tüzoltók eleinte tehetetlenül állottak a borzalmas elemmel szemben, másrészt pedig azért, mert ugyancsak ebben az épületben van az adóhivatal több raktára, amelyekben az adó-

hátralékosok adó fejében lefoglalt butorai és egyéb holmijai vannak beraktározva. Abban az esetben ugyanis, ha a tűz ezeket a lefoglalt butorokat is elpusztította volna, úgy ez nem az adóhivatal, hanem a felek kára lett volna.

A tüzet a késő éjjeli órákban lokalizálták, ekkorra már azonban a pamutraktár teljesen elpusztult. A raktár 4 millió lejre volt biztosítva. A szatmári rendőrség most lefoglalta Rosenblum Sándor üzleti könyveit, hogy megállapítsa, vajon csakugyan volt-e a raktárban 4 millió lej értékű áru. Eddig sikerült már megállapítani, hogy az elmúlt héten is egy vagon árut szállítottak a raktárba. A tulajdonos, aki Kolozsváron tartózkodik, a tűz híre azonnal hazaindult. Megérkezése után a rendőrség ki fogja hallgatni.

Hetvenhatezer lej fizetésére kötelezte a törvényszék Fertig József nagyvágót

Akkor kell az összeget kifizetnie, ha majd pénze lesz

Az aradi törvényszék Alexandrescu-Nicula tanácsa ma Fertig József aradi nagyvágó ellen indított keresetet tárgyalt. A pert Molnár István adta be, aki hetvenhatezer lej megfizetését kérte Fertigtől. Molnár a polgári keresettel egyidejűleg bűnvádi feljelentést adott be Fertig ellen, amelyben arra hivatkozott, hogy Fertig a sértéseket akkor vette át tőle, amidőn már tudta, hogy néhány nap múlva csődöt kér önmaga ellen. A bűnvádi eljárást a törvényszék azonban megszü-

tette Fertig József ellen, míg Molnár István a polgári keresetét továbbra is fenntartotta. Az aradi törvényszék ítéletében kötelezte Fertig Józsefet a 76.000 lej megfizetésére, egyben azonban kimondotta azt is, hogy a csődjelzésre való tekintettel, Fertig József jelenleg nincs abban a helyzetben, hogy az összeget kifizethesse, tehát erre csak akkor kötelezhető, ha ismét pénze lesz, akkor azonban 15 napon belül köteles az összeget Molnár Istvánnak megtéríteni.

LEGUJABB

Tardieu Genfben érkezett

és megkezdte a tárgyalásokat a konföderáció ügyében

Genfből jelentik: Tardieu francia miniszterelnök ma Genfben érkezett. A miniszterelnök megérkezése után a francia delegáció székhelyén azonnal megindultak a tárgyalások a dunai államok konföderációjának ügyében a különböző államok képviselőivel. Tardieu többek közt hosszabb megbeszélést folytatott Miheli olasz gaz-

dasági delegátussal is.

Párisi jelentések szerint a „Petit Parisien” genfi tudósítójától úgy értesül, hogy a négy nagyhatalom felhívást intéz az öt dunai államhoz, hogy töljenek össze és vitassák meg egymás között a kérdést, amiről azután majd a 9-es értekezleten számoljanak be.

Tizenöt millió font kárt okozott Svájcot érinti legérzékenyebben a gyufakirály halála

Londonból jelentik: Az angol sajtó részletesen foglalkozik a Kreuger öngyilkossága által egyes országokban keletkezett gazdasági helyzettel és megállapítja, hogy 15 millió font az a kár, amely az öngyilkosság folytán keletkezett. Svédországon kívül legérzékenyebben és legsúlyosab-

ban Svájcot érinti a gyufakirály halála, mert itt több pénzcsoporthal nagy érdeklőségei voltak Kreugernek. A jelenlegi helyzet ugyanis azt mutatja, hogy a tüke pánikszerűen fog ezeket Svájcban menekülni. Gazdasági körök érthető érdeklődéssel kísérik az eseményeket.

A levegőbe röpült négy hatalmas lőporraktár

A robbanás a környéket több kilométeres körzetben földrengésszerűen megrázta

Kantonból jelentik: Kanton közelében négy hatalmas lőporraktár óriási detonációval a levegőbe repült. A robbanás oly heves volt, hogy a környéket több kilométer körzetben földrengés-

szerűen megrázta. A rendőrség véleménye szerint a merényletet a kommunisták követték el. Az ügyben erőteljes vizsgálat indult meg és a hatóságok állítólag a tettesek nyomában vannak.

FILM KÖZLÖNY

A négy szökevény

Film-dráma bemutatója a Select-mozgóban

Percival C. Wren, a népszerű „Kék csillag”-trilógia kitűnő szerzője, külön irodalmat csinált a film-gyártás számára: az idegenlégős film-drámák irodalmát. Az afrikai nap heve, a Szahara végtelen halál-országútja és a szerencsétlen páriák megrázó sorsa, nem egy hatásos film megalkotására inspirálta már az írókat, rendezőket. Jól emlékszünk még az első nagyszerű idegenlégős filmre, a „Fekete angyalra”, amelyben Bánky Vilma és Ronald Colman brillirozta. Ezt követték a Garry Cooper-féle idegenlégős-drámák, amelyek közül legnagyobb sikert a „Marocco” érte el. Ebben a filmben tűnt fel Marlene Dietrich, Greta Garbo riválisa és ez tette ugyancsak népszerűvé a film-drámának ezt a fajtáját. A „Kék csillag”-trilógia nyomában halad a Select-mozgó slágerfilmje is, amelynek minden jele, nete, művészi beállításai, frappáns montázsai az elevenlégős erejével hatnak. Négy névtelen hős tragédiája tulajdonképpen ez a film, négy francia katonáé, akik multjuk sötét árnyékával róják a „halál országútját”, ahol emberfeletti szenvedések, testi és lelki meggyötörtetések árán jutnak el ahhoz a lépéshez, hogy megszöknek a légző véráztatta lobo-gója alól. A riff-kabilok táborában találnak menedéket, azonban mikor arra kerül a sor, hogy a francia lobo-gó ellen szálljanak harcba, felébred bennük a hazaszeretet, a lelkiismeret szava és inkább a halált választják, mint a hazasárlást. A minden poklon, megpróbáltatáson és gyűlöleten győzedelmeskedő hazaszeretet himnusza a „Négy szökevény” megható tragédiája, amely tiszta művészi értéket tekintve, nemcsak méltó követője a sikeres idegenlégős-drámának, hanem amely tekintetben felül is múlja elődeit. A szereplők kabinetalakításai erősen hozzájárulnak a film értékének emeléséhez.

GOETHE-emlékünnepe és FAUST előadása a temesvári német tanítóképezde vendégszereplésével április 3-án.

SPORT KÖZLÖNY

Válsággal küzd az Aradi Torna-Egyesület

Arad legrégibb sportegyesülete, az 53 éves ATE nem tud megbirkózni a gazdasági krízissel, kénytelen valamilyen megoldást keresni, hogy létét biztosítani tudja — Az ATE választmánya egyelőre elvetette a Hakoah-val kötendő fúzió eszméjét

A gazdasági fronton mutatkozó nehéz helyzet a sportegyesületek életére is kihatással van s ezen a téren Aradon minden klub érzi ennek súlyát és számolnak még nagyobb arányú nehézségekkel. Az egyesületek márhonnapra élnek és végső erőfeszítésre van szükségük, hogy felszínen tudjanak maradni. Ezen a fronton első áldozat Arad egyik legrégibb egyesülete, az ATE lett, amely nem tudott megbirkózni a működése elé tornyosuló gazdasági nehézségekkel, valamint tagjai részéről tapasztalt közönyt.

Szanálási lehetőséget keresett és ez a Hakoah részéről történt fúziós ajánlat formájában kínálkozott számára, azonban ezt a megoldási lehetőséget a tegnap este megtartott szokatlannul népes választmányi ülés elvetette, azzal az indoklással, hogy nem adja fel önállóságát és 53 éves patinás multját, hanem a tagok lelkiismeretére és áldozatkészségére appellál. Amennyiben a tagok lelkesedése és megkívánt támogatása olyan mértékben fog megnyilvánulni, amint azt az ATE mai kritikus helyzete szükségessé teszi, úgy az egyesület működése

továbbra is biztosítva lesz. Különbén semmi sem tartja vissza attól, hogy feladja önállóságát.

Amiért az egyesület idejutott, maguk a tagok felelősek. Az utóbbi időben mintha kivonták volna magukat a klubéletből és sorsára engedték azt, nem számolva azzal, hogy Arad egyik legnagyobb magyar egyesületének léte forog kockán azáltal, hogy elvonták tőle anyagi támogatásukat. Sem társadalmi, sem sportélet ilyenképpen nem tudott az utóbbi időben kifejlődni ebben a régi egyesületben, a hol nézeteltérések sohasem zavarták meg az egyesület békés működését és most kénytelen anyagiak miatt lemondani a testnevelés nemes missziójáról.

Hacker Adolf ügyvezető-alelnök vezetése mellett sem tudott az ATE megbirkózni a bajokkal és mint utolsó lehetőséghez folyamodott akkor, amikor komolyan foglalkozott a fúziós ajánlattal. Most tehát, hogy a választmányi ülés újra életet öntött a tagokba, ugylátszik, az ATE mégis elkerüli már-már katasztrófálisnak látszó sorsát és elfoglalja továbbra is azt a pozíciót, mely őt az aradi sportegyesületek sorában megilleti.

Francia és német turára megy a Ripensia

Nagy programot bonyolít le a temesvári proficsapat a közeljövőben — Változatos programja lesz Aradnak is

Temesvárról jelentik: Az első román proficsapat, a Ripensia, nagyszabású programot bonyolít le a tavaszi szezonban. Autentikus forrásból nyert értesülésünk alapján arról számolhatunk be, hogy március hó 23-án, vagyis a jövő héten francia és német turára megy a csapat. Franciaországban négy meccset játszanak a temesvári profik, majd Németországba megy a tura-expedíció, ahol hat mérkőzést fognak abszolválni. Ugy a francia, mint a német tura-meccsek jó anyagi feltételek mellett lettek lekötve. A tura valószínűleg még bővülni fog, miután a Ripensia vezetősége tárgyalásokban van több olasz klubbal is, néhány mérkőzésre vonatkozólag, eddig azonban nem sikerült még az anyagiakban megállapodni. A tárgyalások előjeleiből ítélve, az olasz klubokkal is létre fog jönni néhány meccsre szóló kötés.

A Ripensia vezetősége gondoskodott már arról is, hogy Temesvár közönségének is nyújtson kiváló programot és eddig a következő külföldi csapatokat kötötte le: április 24-re: Ferencváros, május 1—2-re: Vienna, május 8-ra: Beogradski, május 10-re: Hungaria, május 15-re: a bécsi Rapid. Ugy tervezik az aradi és temesvári sportegyletek vezetőségei, hogy a nemzetközi programot közösen fogják lebonyolítani, amennyiben így olcsóbban jönnek ki az egyesületek és olcsó pénzért jobb sportot és változatos programot tudnak adni a közönségnek.

A Ferencváros Aradon is fog játszani, ugyancsak a bécsi Vienna és a Rapid csapatai is, amelyek a temesvári mérkőzések után Aradra rándulnak át.

O összeállították az olaszok elleni osztrák válogatottat. Bécsből jelentik, hogy a vasárnapi osztrák—olasz Európa-kupa mérkőzésre, amely Bécsben kerül lejátszásra, e csapatot állította össze Meisl Hugó szövetségi kapitány: Hiden—Schramseis, Blum—Braun, Hoffmann, Nausch—Zischek, Gschweidl, Sindellar, Schall, Vogl. Tartalék: Franz, a WSC jeles kapusa.

Támogatást kért több aradi sportegylet Aradvárosától

Külön bizottság dönt az AAC, az Olympia és az ATE kérvényei felett.

Aradváros interimár-bizottsága ma több aradi sportegyesület ügyével foglalkozott. A Transsylvania sportegyesület azzal a kéréssel fordult Aradvárosához, hogy jelöljön ki számára a vezetőség egy megfelelő terjedelmű sporttelepet. Az interimár-bizottság oly értelemben határozott, hogy előbb hivatalos uton meggyőződést szerez arról, vajjon jogi személyisége az egyesület s csupán csak ennek megállapítása után dönt érdemben a kérés felett.

Ezután az AAC, az Olympia és az ATE aradi sportegyesületek vezetőségeinek beadványai kerültek tárgyalásra. A sportegyesületek azzal a kéréssel fordultak Aradváros vezetőségéhez, hogy folyósíttasson számukra némi anyagi szubvenciót, mivel mindegyik a működése által csak a város sportnívójának gyarapításához és fejlesztéséhez járult hozzá. Az interimár-bizottság a sportegyesületek kérvényét áttette a kulturális alap felett diszponáló bizottsághoz, hogy döntsön az érdemben a beadott kérések felett.

O Anglia minimális arányban verte meg Románia jég-hokki csapatát. Berlinből jelentik: Tegnap este kezdődtek meg az Európa jég-hokki-bajnokságok küzdelmei, amelynek során a román válogatott az angol csapatot kapta első ellenfeléül. A mérkőzés élénk, változatos játékot hozott és nagy küzdelem után, 1:0 (0:0, 1:0, 0:0) arányban, az angol válogatott csapat győzelmével végződött. A román együttes lelkes és jó játékával, mindvégig nyitlta tudta tenni a meccset, amelynek nagy favoritja az angol csapat volt. A román csapat, amelyben Cantacuzino, Botez és Ratiu voltak a legjobbak, nagy fejlődésével általános feltűnést keltett.

A középeurópai amatőr-kupa terminusai

Ez évben a középeurópai amatőr-kupáért hét mérkőzést fognak lebonyolítani. A román válogatott csapat két mérkőzést Bucuresztben fog lejátszani. Az első Bucuresztben lejátszásra kerülő meccsen, május 8-án, az osztrákok együttese lesz a román válogatott ellenfele. Második mérkőzést június 4-én a magyar válogatott ellen játszik, szintén Bucuresztben. A részletes terminusok a következők: május 8.: Ausztria—Románia Bucuresztben, május 29-én: Ausztria—Csehszlovákia Prágában, valamint Románia—Magyarország Bucuresztben, július 4-én: Csehszlovákia—Románia Pardubitzban, szeptember 18-án: Csehszlovákia—Magyarország Budapesten, október 4-én: Ausztria—Románia Linzben, vagy Königsgrätzben, október 30-án: Ausztria—Magyarország Budapesten.

A román válogatott csapat valószínűleg délamerikai propaganda-utra megy

Az erre vonatkozó tárgyalások most folynak

Bucuresztből jelentik: Ez év júniusában Iorga miniszterelnök Mária özvegy királyné védnöksége alatt nagyszabású kirándulást rendez Délamerikába, kimondott román propaganda céllal. A propaganda-kiránduláson a legjobb nevű román írók, művészek, zenészek vesznek részt és végigjárják Délamerika minden románlakta helységét, ahol előadásokat fognak tartani. Ezzel kapcsolatban felmerült az a terv is, hogy a kirándulásba bekapcsolják a sportot is, oly módon, hogy a válogatott labdarugó csapatot is elviszik Délamerikába. Az erre vonatkozó megbeszélések most folynak a kiránduló bizottság és a sportszövetség között és minden jel arra mutat, hogy a sportszövetség kezdeményezése, illetve javaslata kedvező eredménnyel fog végződni, miután Bucuresztben is tisztában vannak azzal, hogy a sport egyike a legjobb nemzeti propagandának. A tárgyalások eredményeiről részletesen be fogunk számolni.

O Az AKE ping-pong versenyeinek győztesei. Az AKE ping-pong háziversenyeinek eredményeihez pótlólag közöljük, hogy a férfi egyes első osztályú győztesei a következők voltak: 1. Szerényi F. (Hajós), 2. Kormos Zoltán (AKE), 3. Luttvák A. (AKE) és dr. Weinger István (AKE). A férfi egyes másodosztályú győztesei: 1. Bornstein (AKE), 2. Kovács T. (Hellas).

O A cseh bajnokságot a Slavia már megnyerte. Prágából jelentik: Az első ligabajnokságban vasárnap csupán egy bajnoki mérkőzést játszottak le. A Slavia 4:2 arányban legyőzte egyik legerősebb ellenfelét, a Viktoria-Zizkovot és így az idei ligabajnokság győztesének tekinthető, mert az esetben is, ha a hátralévő meccsen a rivális Spartától kikapna, akkor is a pontelőny biztosítja számára az elsőséget. A prágai DFC barátságos mérkőzés keretében, 6:5 arányú vízipólószerű győzelmet ért el a Bohemians ellen.

O Meglepetésmentes forduló volt vasárnap Bécsben. Bécsi jelentés szerint, az osztrák első ligában vasárnap a mérkőzések a papírfornaknak megfelelő eredményekkel végződtek. A Vienna 5:2-re verte a Nicholson, a Rapid 4:0 arányban győzött a Brigittenau felett, az Austria nehéz küzdelemben 3:2-re verte az egyre javuló formát mutató Hakoahot, míg a Slovan—Admira mérkőzés 1:1 arányban, eldöntetlenül végződött.

O Megszökött egy futballista Olaszországból. Torinóból jelentik, hogy footballkörökben nagy felháborodást keltett az a tény, hogy Maglio, argentinai futballista, aki a Juventustól 40 ezer lirát vett fel egy 3 éves szerződés megkötésére, a pénzzel együtt Délamerikába szökött.

Influenza elleni „Nazocyl“-orrlenőcsöt Kapható minden
védekezésre használjon valódi indiai védjeggyel. gyógyszertárban.
Kétszáz

Szondy gyógyszerész
Arad, Str. Constatoriului. Tel.: 6-61.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A romániai fa- és állatelexportőrök bejelentették a kormánynak, hogy megszüntették az exportot

Az osztrák importőrök hirdetésekben keresnek idegen devizát — Közel kétszáz jelentették be ma Aradon ausztriai és magyarországi követeléseiket és tartozásaikat — Március 18. a bejelentés határideje — Pacuraru Brutus Bucurestiben intervenál a felmerült sérelmek ügyében

Bécsben már „privát-clearing“ alakul ki

A Kompenzációs Pénztár felállítása körüli hullámok még mindig nem üttek el gazdasági körökben a kompenzációval kapcsolatban még bizonytalanság uralkodik és egyre inkább erősödik az a mozgalom, amely azt célozza, hogy a Kompenzációs Pénztár felállításáról szóló törvényt megfelelő formában enyhítsék vagy pedig visszavonják. Az érdekeltek rámutatnak arra a körülményre, hogy Ausztria éppen az elmúlt héten mondta fel Svajccal, Olaszországgal és Jugoszláviával kötött clearing-egyezményét, mert azok nem váltak be. E felmondások azt bizonyítják, hogy a gyakorlat, az élet erősebb minden papirosnál és szerződésnél és nem lehet megállapodásokat fenntartani, ha azoknak praktikus haszna és értelme nem mutatkozik.

Hogy a nemzetközi clearing-egyezmények nem tarthatják sokáig magukat, annak legegyszerűbb példája az, hogy a bécsi lapok legutóbbi számai tele vannak olyirányú hirdetésekkel, amelyekben bizonyos devizafeleslegekkel rendelkező bécsi cégek devizáikat más devizákért felajánlják, illetve saját devizáik helyett más devizákat keresnek. A hirdetésekben egyes cégek például schillingért csehkoronát, pengőért svájci frankot keresnek és így tovább. Ezek a hirdetések, vagy helyesebben mondván ezek a műveletek a „privát-clearing“ nevet viselik és ez a devizacsere az osztrák Nemzeti Bank engedélyével történik. Az osztrák Nemzeti Bank volt tehát az első, amely belátta, hogy a hivatalosan megállapított árfolyamokat az idők végtelenségéig nem lehet tartani és a privat-clearing bevezetésével olyan koncessziót tett, amely rövidesen oda vezet, hogy Ausztriában a névleges kurzusok helyett a tényleges kurzusokat fogadják el.

A legújabb bucaresti-i jelentések egyébként arról számolnak be, hogy a tüzfá, valamint az állat-exportőrök delegátusai megjelentek a pénzügy- és kereskedelemügyi miniszter előtt és rámutattak a törvény tarthatatlanságára és bejelentették, hogy mindaddig, amíg a törvényt meg nem változtatják, nem hajlandók exportálni és az exportot a mai nappal ténylegesen be is szüntették. Főleg arra világítottak rá az exportőrök, hogy az esetben, ha a kormány nem eszközöl sürgősen változtatásokat a kompenzációs törvényen, akkor el fogjuk veszíteni egyik legfontosabb piacunkat: a magyarországi tüzfapiacot.

Az újabb munkáselbocsátások veszedelme

Itt említjük meg azt is, hogy Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkár a mai napon Bucurestibe utazott és ott illetékes helyen érdeklődik a Kompenzációs Pénztárról szóló törvény egyes homályos paragrafusai iránt. Pacuraru Brutus magával vitte az aradi Kornis Testvérek faexportőr-cég memorandumát, amelyben a cég vázolja a faexportőrök súlyos helyzetét és kéri a kormányt, hogy állítsa vissza ismét Magyarországgal és Ausztriával a törvény életbeléptetése előtti helyzetet, mivel ellenkező esetben az itteni favállalatok, amelyeknek amúgy is gazdasági depresszióval kell megküzdeniük, kénytelenek lesznek beszüntetni tevékenységüket, ami által ismét nagyszámú belföldi munkás válna kenyérvélkülivé. Az alaposan kidolgozott memorandum nyilatgat

arra is, hogy a most ujonnan előállott nehézségektől eltekintve is, az utóbbi időben lényegesen csökkent az ország fakivitele.

Több aradi pénzügyintézet és exportőr kérdést intézett telefonon budapesti és bécsi összeköttetéseihez az irányban, hogy ott nem történt valami intézkedés az exportból származó pénzeknek a Kompenzációs Pénztárba való befizetése iránt, de úgy Budapestről, mint Bécsből negatív választ kaptak. A törvény rendelkezései által teremtett helyzet következtében az aradi importőröknek egyrésze sürgősen stornírozta budapesti és bécsi rendeléseit. A Kompenzációs Pénztárra vonatkozólag ma kérdést intéztünk egy tekintélyes aradi pénzügyi szakemberhez, aki a kérdéskomplexumot az eddigiektől teljesen eltérően, újszerűen világította meg:

— A Kompenzációs Pénztár felállítása egy olyan törvény szüleménye, amelyből senkinek sincs haszna. A betétes, aki pénzt akar beföldön, akár külföldön helyezi el, az abszolút nyugodtságot és békét szereti és idegenkedéssel fogad minden bejelentési kényszert. De a betétes egyben kételkedő is és nem hisz, hogy a román kormány — a magas hivatalos árfolyamok megállapításával — öt harminc százalékos jutalékban fogja részesíteni, mert pénzét nem beföldön, hanem Magyarországon vagy Ausztriában helyezte el. Az exportört existenciájában támadja meg a törvény, mert az Ausztriába vagy Magyarországra irányuló export-lehetőségeknek a törvény egyszerű és mindenkorra véget vetett és amlt hosszú hónapok és évek munkájával szerveztek és szereztek meg, az most egyszerre veszendőbe megy. Az importőr képtelen e két országból árukat behozni és ennek az egész keres-

kedelem a kárát látja. De nemcsak a betétesek, az exportőrök és importőrök, hanem az egész ország lakossága kárát vallja az ujonnan életbeléptett rendelkezéseknek. Ha nem lehet tüzfát és deszkát exportálni, akkor a famunkások és a favágók munkanélkül maradnak és leállnak az amúgy is gyéren foglalkoztatott fűrészek. Ezáltal csak a munkanélküliség növekszik. A CFR., amely amúgy sincs rózsás viszonyok között, kevesebb árut fog szállítani és a fuvar bevételei lényegesen csökkenni fognak. A vámbevételek szintén igen lényegesen apadnak majd és forgalmi adóban és illetékben is kevesebb lesz a kincstár bevétele. Ez a törvény tehát bármely oldalról nézve, csak kárt okoz, anélkül, hogy belőle bárkinek is a legkisebb haszna lenne. Mai formájában ez a törvény tehát nem szolgálja sem az országnak, sem lakosainak az érdekeit és így minden valószínűség szerint nem lesz hosszú életű, hanem vagy visszavonják, vagy pedig módosításra kerül.

A bejelentési kötelezettségek

A Banca Nationala aradi fiókjánál a kompenzációs törvény értelmében már megkezdődött a munkát. A Banca Nationalához egyébként már megérkeztek a szükséges nyomtatványok. Az érdekeltek már a délelőtti órákban nagy csoportokban jelentkeztek, úgy, hogy délig már közel kétszáz kitöltött iv fekiút a Banca Nationala aradi fiókjánál. Ezek közül a mai napon már harmunkilencet fel is küldtek Bucurestibe a Banca Nationala mellett működő Kompenzációs Pénztárhoz. Az általános jellegű bejelentések határidejét a Banca Nationala vezetősége március 18-ig meghosszabbította. A Banca Nationala itteni fiókja tehát péntek délután négy óráig fogadja el a kitöltött nyomtatványokat. Az érdekeltek a március 16-ig lejárt követeléseket, illetve kötelezettségeket kötelesek bejelenteni, míg az ezután mutatkozó követelések vagy kötelezettségek 48 órával a fél tudomására jutása után bejelentendők. Mint már jelentettük, bejelentés kötelezettsége alá esnek mindazok a kötelezettségek, vagy követelések, amelyek 1932. március 16-ig lejártak, azonban még nem fizették ki, az áruszállítások, hitelek, váltótartozások és banktartozások, ebbe beleértve a betéteket is. Ezeket a betéteket be kell jelenteni, bármilyen valutában is szerepelnek, de Ausztriából vagy Magyarországból származnak, illetve Ausztriának vagy Magyarországnak kell kifizetni azokat. A még le nem számított garanciák az állami értékpapírok, valamint a még le nem járt biztosítási kötvények mentesek a bejelentési kötelezettségek alól.

Osszeállították a kereskedők és iparosok adóját kivető bizottságot

A bizottság vasárnap kezdi meg tárgyalásait — Minden adózónak be kell mutatni lakbérleti szerződését — Az adóalap megállapítása

A pénzügyminiszter újabb rendelete érkezett ma az aradi pénzügyigazgatósághoz, amelyben utasításokat ad az iparosok és kereskedők adókövetéseire vonatkozólag, melyek március 20-án, vasárnap, kezdődnek meg. Az első számú speciális-bizottság a következő tagokból áll: a kincstár Neagota pénzügyigazgató-helyettes és Radulescu pénzügyi felügyelő képviselik. Mivel a törvény megállapítja, hogy a kivető bizottságban az adózók is képviseltetik magukat, az egyes foglalkozási, illetve ipari ágak szerint, az eddigi tervek alapján a gyógyszerészeket Omescu gyógyszerész, míg a vállalatok részéről Lengyel olaj- és gyertyagyáros, a kereskedők részéről pedig Tyrity Aurel papirkereskedő vannak delegálva. A pénzügyigazgatóság az adókövetési tárgyalásokkal kapcsolatban felhívja az érdekelteket, hogy minden körülmények között hozza magukkal üzleti könyveiken kívül a lakbéri, vagy lakbérleti szerződést is, tekintettel arra, hogy azoknál a kereskedőknél, vagy vállalatoknál, ahol a könyvekből kimutatható évi jövedelem nem éri el a 180.000 lejt, a minimális

adókövetési alapnál a fizetett lakbér irányadó.

Az előző adótörvény a bojt, illetve lakberek háromszorosát, illetve ötszörösét állapította meg, mint minimális adóalapot, míg a törvény új módosítása a kereskedőknél ennek másfélszeresét, nyitni üzlettel nem bíró adózóknál, mint például ügynököknél két és félszeresét írja elő. Az iparvállalatoknál ezt az alapot a ház és az ipari gépek felértékelésének két százaléka képezi. A minimális adóhatár 18.000 lej, amelyet azonban csak azoknál a vállalatoknál állapítanak meg, amelyek üzleti könyveit könyvszakértő vizsgálta felül.

— A Consum március 13-iki legújabb száma számos eredeti információt közöl a legújabb pénzügyi, ipari és kereskedelmi tranzakciókról. Közli ezenkívül a 84-es adóbizottság döntéseit, amely rendkívül fontossággal bír, minden adófizetőre. Közli a legújabb vámrevíziós törvényjavaslatot, közszállítási és árlejtési hirdetményeket. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Str. Iuliu Maniu 3.

Diszítse otthonát! Minden felvételhez egy színes Stojkovits József fényképésznél P. Avram képet kap modern fémkeretben lencse 16. (Szabadság-tér)

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, MÁRCIUS 16.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 20.40. Baculea Anna áriaestje. 21. Thaler József csellóművész hangversenye. 21.45. Schapira-Mendé zongoraművész hangversenye. 22.15. Filip hegedűművész hangversenye. — Budapest I. 10.15. A Weidinger szalonzenekar hangversenye. 13. Déli harangszó. 13.05. A rádió házikvartettjének hangversenye. 5. Gramofonhangverseny. 6.30. „Ígéretek.“ Irta és felolvassa Szentmihályiné Szabó Mária. 7. Bura Káorly cigányzenekarának hangversenye. 8.15. Egyházi hangverseny a belvárosi plébánia-templomból. 9. „A történelmi regény legújabbkori irodalma.“ Kállay Miklós előadása. 9.30. „Az operett fejlődése II. rész.“ Zenekari hangverseny Farkas Imre előadásával. Karnagy Nagypál Béla. 11.15. A Waldbauer-Kerpely vonósnégyes hangversenye. — Bécs. 12.30. Geiger négyes. 13.40. Scheidl lemezek. 14.10. Népdalok gramofonon. 19. Macho zenekar. 21. Tarka est. 23.15. Táncczene a Hernhof kávéházból. — Belgrád. 11.45. Gramofon. 13.05. Szórakoztató zene. 17. Gramofon. 18.30. Tamburazenekar. 21. Timotics Milan népdalokat énekel. 22.05. Jazz. 22.25. Hauser és Dimitrijevic hegedűművészek hangversenye. 23.30. Rádiózenekar. — Berlin. 19. Wagner-est. 22.15. Tarka est Magdeburgból. 14.10. Táncczene. — Heilsberg. 17.35. Szórakoztató zene. 20.30. Vidám történetek. 21.30. Táncczene. 23.30—24. Szórakoztató gramofon. — Kassa. 12.30. Gramofon. 13.30. Jazz. 15.30. Népszerű fuvószene. 18.10. Gramofon. — Milano. 17.45. Gramofon. 17.55. Kamara zene. 20.05. Könnyű zene. 21.30. Gramofon. Utána 21.45. Blanc: Hóvirág c. operettje. — Pozsony. 13.40. Déli zene. 19. Magyar óra. 20.20. A Pihik cigányzenekar. — Prága. 11. Gramofon. 18. Jazz. 19. Gramofon. 20.20. A Duo Victoria harmonikatárs. és Fleischhans szakszofonművész hangversenye. 21. A cseh filharmonikusok hangversenye. — Róma. 18.30. Sernicchi tenorista hangversenye. 18.45. Könnyű zene. 21. Gramofon. 21.45. Opera.

CSÜTÖRTÖK, MÁRCIUS 17.

Bucuresti. 13. Gramofon. 18. Dinicu-zenekar. Könnyű és román zene. 20.40. Gramofon. 21. Athanasia ba-

ritonénekes dalestje. 21.20. Szimfoniai hangverseny. — Budapest I. 10.15. Hangverseny. 1. Déli harangszó. 1.05. Szalai Pepita Gyula és cigányzenekarának hangversenye. 4.30. A mezőgazdasági kiállítás megnyitása. Helyszíni közvetítés. 5.30. „Az istálló egészségtanáról“. 6.15. Az Országos Pázmány Egyesület irodalmi ünnepe a Vigadó nagyterméből. 8.45. Engel Iván zongorahangversenye. 9.30. Vigjáték-előadás a Studióból. Majd: A Bachmann-szalonzenekar hangversenye. Magyar operettbegyvelegek. Közben 12. Dr. Max Dessoir németnyelvű előadása: „Die Kulturarbeit des Deutschen Rundfunks“. Budapest II. 5.30—6.ig: Gramofonhangverseny. — Bécs. 12.30. Silving-négyes. 13.40. Klemperer Ottó lemezei a berlini állami Opera zenekarával. 14.10. Gramofon. 17.35. Alpészene. 19.35. Wagner: Siegfried című zenedrámája az állami Operából. — Belgrád. 12.05. Gramofon. 12.20. Gramofon. 12.57. Gramofon. 13.05. Könnyű zene. 17. Gramofon. 18. Könnyű zene. 21.30. Puccini: Bohémélet, opera. Gramofon. 22.30. Cigányzene. — Berlin. 17.30. Szórakoztató zene. 20.15. Dajos Béla zenekara. 21.40. Kolisch-négyes. 22.30. Me-

yerbeer: A hugenották című operája 23.50. Szórakoztató éjjeli hangverseny. — Heilsberg. 17.40. Szórakoztató zene. 20.30. Hartung orgonaművész. 21.05. Amundsen Élete. — Kassa. 12.3. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 15.30. Modern táncczene. — Milano. 17.45. Gramofon. 17.55. Táncczene. 20.05. Könnyű zene. 22. Opera. — Róma. 18.30. Masi (szoprán) hangversenye. 18.45. Könnyű zene. 21.45. Szimfonikus hangverseny. — Varsó. 17.40. Gramofon. 18.35. Szoprán- és hegedűszóó. 20.30. Gramofon. Utána: Táncczene. — Zágráb. 13.30. Híres szólisták. Gramofon. 14.30. Balalajka. 23.40. Külföldi államok.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVÁN

felel.

NYILTTÉR.

E rovat alatt közlöttékért nem vállalunk felelősséget.

Nyilatkozat.

Ahárított Kárpáti Gyula, a Singer-cég ellenőre, az Aradi Közlöny folyó hó 11-iki számában megjelent, velem kapcsolatos hírrel vonatkozásban kijelentem, hogy Gerő Aurélia ellenem tett feljelentése valótlanúson alapszik, amit tanukkal is bizonyítok. Egyébként ellene hatóság előtti rágalmozás, becsületsértés és hamis vád címén a feljelentést megtettem.

Arad, 1932. március 15.

Kárpáti Gyula.

Felhívás.

Zinger Miklós esermői fakereskedő üzletét szándékozom megvenni. Kérem az esetleges hitelezőket, hogy követeléseiket nálam 8 nap alatt jelentsék be. Későbbi jelentkezőket nem veszek figyelembe.

Molnár István
fakereskedő
Cerneiu.

Bucurestibe utazó olvasóink figyelmébe!

Az „Aradi Közlöny“ Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

„Hotel Stanescu“-val szemben (Str. Regalan.)

Calea Victoriei, Picadilly-kávéházzal szemben.

Calea Victoriei és Boulevardul Academie mindkét sarkán.

„Athene Palace“ szállodával szemben levő sarkbódében.

„Grand Hotel“-lel szemben, a főposta sarkán.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lel vastagabb betűvel 8. illetve 16 Lel. A legkisebb hirdetés ára 10 szóle hétköznap 46. vasárnap 50 Lel. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető megváltoztassa. Csak válaszlevéllel ellátott kérdésközlésre válaszolunk. Aláíratok lellés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérik. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

Apróhirdetéseket este 9 óráig veszünk fel.

ALKALMAZÁS.

JOLFÓZÓ SZAKACSNÓ jóbizonyítványokkal utazáshoz 1-re kerestetik. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 200

HIVATALNOKNÓ, perfekt román-német nyelvtudással, gyorsírással szerény fizetés mellett állást keres. — Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 748

SZEKELY LEANY, jó magaviseletű, mindenestek felvételt. Str. Ioan Rosu Sirianu 16. 840

PERZSASZONYEG KÉSZÍTÉSÉT házhoz vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában. 841

LAKÁS.

KIADÓ 5 szobás lakás, v. Kossuth-ucca 12. sz. 884

EGYSZOBÁS, konyhás lakás főterem kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában, a Minorita templommal szemben. 200

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóházában, a Minorita templommal szemben. 200

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóházában, a Minorita templommal szemben. 800

KETSZOBÁ, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóházában, a Minorita templommal szemben.

Tavaszi kabátokat és ruhákat legjobban fest, tisztít, valamint gálérokat legolcsóbban fényez

KNAPP modernül berendezett vállalata
v. Weitzer J.-u 11. — — v. Magyar-u. 10.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

KOMPLETT JÓKAI 4600.— LEJÉRT, ZEISS, GORE és színházi látesővek, antik zenélőóra, japán vázák, ezüst gyertyatartók, kinaezüst girandók, keleti perzsaszönyegek, festmények, zongorák, hegedűk, citera, mandolin, gitár, Biedermayer szalon, komplett szobaberendezések, velencei tükörök, asztalok, székek, vitrinek, függönyök, márványoszlop, kristály tárgyak, íróasztal garnitúrák, antik női íróasztal, vitrintárgyak, börgarnitúrák, arany karkötőórák, diványpárnák, gázreschó, gyönyörű barokstíli szalon stb. eladók. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

KÉSZPÉNZÉRT veszek régi és modern ezüst tárgyakat és ezüst figurákat. — SÜRGŐSEN KERESK: írógépeket, régi sevesri Altweien meissenai figurális porcellánokat, gyári keleti és helyben készített szönyegeket, minden méretheben, 12 személyes ezüst evőeszközöket, ezüst tálcaikat, antik s modern butorokat, széklonok stb. SALGONE bizományi üzlete, Str. Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota. 1000

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóházában.

Társat keresek

forgalmas fűszerüzlethez. — Érdeklődést tökemegjelöléssel „Biztos megélhetés“ jellegére a kiadóba kérek. 835

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZALLODA“

a Hungaria Nagyszálló vezetője alatt megnyitott
Központi fokrés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben.
TELEFON: J. 320—30.

Minden modern kényelemmel berendezve.
Külön étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok!
A vidéki társaságok találkozó helye!

HIRDESSZEN

a 47 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!